

การก้าว “ไม่” ข้ามความเป็นอื่นด้านภาษา กรณีศึกษาการแปลคำซ้อน 4 คำในนวนิยายเรื่อง
“ข้างหลังภาพ” ของศรีบูรพาฉบับภาษาจีน*

The Uncrossable Otherness in Language: A Case Study of the Chinese Translation of the
Four-worded Synonymous Compounds in Sri Burapha's Novel 'Behind The Painting'

CAI SIYAO¹

บัวผัน สุพรรณยศ | Buaphan Suphanyot²

บุรินทร์ ศรีสมถวิล | Burin Srisomthawin³

บทคัดย่อ

บทความวิจัยเรื่องนี้มุ่งศึกษาการก้าว “ไม่” ข้ามความเป็นอื่นด้านการแปลคำซ้อน 4 คำในนวนิยายเรื่อง “ข้างหลังภาพ” ของศรีบูรพาฉบับภาษาจีน ผลการศึกษาพบว่า ผู้แปลก้าว “ไม่” ข้ามความเป็นอื่นด้านการแปลคำซ้อน 4 คำ มี 2 รูปแบบ คือ 1) การเลือกใช้คำที่ขาดอรรถสทงทางวรรณศิลป์ และ 2) การแปลไม่ครบตามต้นฉบับ โดยสาเหตุที่ทำให้เกิดการเลือกใช้คำที่ขาดอรรถสทงทางวรรณศิลป์และการแปลไม่ครบตามต้นฉบับ หรือไม่สามารเลือกใช้บทแปลที่ตรงกับเจตนารมณ์ของศรีบูรพา คือ ผู้แปลไม่สามารถเลือกใช้ภาษาในการสื่อความหมายได้ดีเท่ากับต้นฉบับภาษาไทย เพราะการแปลถอดความในภาษาจีนที่เป็นคำซ้อน 4 คำ ผู้แปลใช้คำในระดับทั่วไปเท่านั้น ทำให้ผู้อ่านไม่สามารถจินตนาการและรับรู้ความหมายได้ตามต้นฉบับ ไม่ว่าจะเป็นการใช้คำคล้องจองเพื่อให้เกิดอารมณ์สะเทือนใจ หรือการเลือกใช้คำที่มีอรรถลักษณะสื่อความหมายตามต้นฉบับ ดังนั้นฉบับแปลภาษาจีนจึงไม่สามารถสร้างจินตภาพที่เด่นชัด และสร้างความรู้สึกรักใคร่ รวมถึงสื่ออารมณ์ให้กับผู้อ่านได้ตามจริง

คำสำคัญ: การแปล, คำซ้อน 4 คำ, การก้าว “ไม่” ข้ามความเป็นอื่นด้านภาษา, ข้างหลังภาพ

* บทความนี้เป็นส่วนหนึ่งของวิทยานิพนธ์การศึกษาวิธีการแปลสำนวนในนวนิยายเรื่องข้างหลังภาพของศรีบูรพาจากภาษาไทยเป็นภาษาจีน

¹ นักศึกษาปริญญาโท สาขาภาษาไทยเพื่ออาชีพ มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย

² รองศาสตราจารย์ ประจำสาขาวิชาภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย

³ รองศาสตราจารย์ ดร. ประจำสาขาวิชาภาษาจีน คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย

Abstract

This research article aimed to study the inability to overcome the otherness in the Chinese translation of the four-worded synonymous compounds in Sri Burapha's novel 'Behind The Painting'. The study found two aspects of the inability to overcome the otherness: 1) word choices that lack aesthetic quality; and 2) partial translation. The reason behind the word choices that lack aesthetic quality and partial translation, or inability to produce the translation that is in accord with Sri Burapha's intention, is that the translator was unable to choose the words that have equivalent meanings to the Thai version. The translation of the four-worded synonymous compounds into Chinese language was done by using ordinary words, resulting in the readers' inability to imagine and understand the original meaning, for example the inability to use words that rhyme, which can create emotional effect, or words with components that convey equivalent meaning to the original version. Therefore, the Chinese version is unable to create true and clear image, feeling, and emotion to the readers.

Keywords: translation, four-worded synonymous compound, uncrossable otherness in language,

บทนำ

ศรีบูรพา หรือ กุหลาบ สายประดิษฐ์ (พ.ศ. 2448-2517) เป็นนักเขียนที่มีชื่อเสียง และเป็นนักหนังสือพิมพ์ที่มีบทบาทสำคัญคนหนึ่งของคนไทย ในช่วงเวลาที่เรียกกันว่า “รุ่งอรุณของวรรณกรรมไทย” นอกจากผลงานในฐานะนักเขียนและนักหนังสือพิมพ์แล้ว ศรีบุรพายังมีบทบาททางสังคมในแวดวงหนังสือและวรรณกรรมเป็นอย่างมากอีกด้วย (ประกาศ วัชรารักษ์, 2531: 18-19) สมาคมนักเขียนแห่งประเทศไทยได้ประกาศยกย่องให้ศรีบูรพาเป็นหนึ่งในสิบห้านักเขียนเรื่องสั้นดีเด่น ในวาระครบรอบ 100 ปีเมื่อปี พ.ศ. 2528 และในปี พ.ศ. 2548 องค์การยูเนสโกได้ประกาศเกียรติให้ กุหลาบ สายประดิษฐ์ เป็นบุคคลสำคัญของโลกและให้การเฉลิมฉลองในวาระครบรอบชาติกาล 100 ปี กุหลาบ สายประดิษฐ์ (ศรีบูรพา) ในวันที่ 31 มีนาคม พ.ศ. 2548 ซึ่งถือเป็นหนึ่งในการเฉลิมฉลองของยูเนสโกด้วย (กาญจนา ตันโพธิ์, 2549: 1-4)

ศรีบุรพายังเป็นนักเขียนที่เป็นที่รู้จักในแวดวงผู้ศึกษาภาษาไทยในประเทศจีนด้วย เพราะผลงานของท่านได้รับการแปลเผยแพร่ในวงการวรรณกรรมของจีน จึงอาจกล่าวได้ว่า “ศรีบูรพา คือ หลู่ซวินแห่งเมืองไทย” (ณัฐ บุญธานีรัตน์, 2563: 117) นอกจากนี้ ศรีบุรพายังมีชีวิตในช่วงที่ปลายอาศัยอยู่ในนครปักกิ่งของประเทศไทย จึงมีความใกล้ชิดผูกพันกับชาวจีนและมีส่วนสนับสนุนให้เกิดมิตรภาพระหว่างจีนกับไทยอีกด้วย

“นวนิยายของศรีบุรพามีลักษณะเด่นในการใช้ภาษาที่สละสลวยซึ่งเป็นเอกลักษณ์ เฉพาะตัว นำเสนอนวนิยายที่มีเนื้อหาสะท้อนให้เห็นความนึกคิด ความเชื่อ ความใฝ่ฝันและวิถีชีวิตที่ต่างไปจากเดิม นอกจากนี้ยังสอดแทรกการวิพากษ์วิจารณ์ปัญหาสังคมอยู่บางประการ ลักษณะดังกล่าวแสดงให้เห็นพัฒนาการจากเนื้อหานวนิยายที่มักนิยมเรื่องพาฝัน มุ่งแต่ความสนุกสนานกับเรื่องความรัก มาสู่การมองปัญหาความทุกข์อย่างใกล้ชิดความเป็นจริงด้วยการนำปัญหาที่เกิดขึ้นในสังคมเข้ามาพิจารณาด้วย” (ตรีศิลป์ บุญขจร, 2521: 38)

ผลงานเรื่อง “ข้างหลังภาพ” ของศรีบุรพา นับเป็นนวนิยายที่ยังคงความเป็นอมตะมาจนถึงทุกวันนี้ ชาติชาย สุวรรณเสวก (2555: 1) มองว่า “...นวนิยายเรื่องข้างหลังภาพเป็นผลงานของศรีบุรพาที่ชาวไทยรู้จักกันดี เป็นสัญลักษณ์ของการพัฒนาวรรณกรรมสมัยใหม่ในประเทศไทย ซึ่งได้รับการตีพิมพ์ครั้งแรกตั้งแต่ปี พ.ศ. 2479 ต่อเนื่องมาจนถึงปัจจุบันด้วยจำนวนการพิมพ์มากกว่า 40 ครั้ง และนำมาสร้างละครวิทยุ ละครโทรทัศน์ รวมทั้งภาพยนตร์ถึง 2 ครั้ง...” และนอกจากนี้คำนำสำนักพิมพ์ในหนังสือนวนิยายเรื่องข้างหลังภาพฉบับตีพิมพ์ครั้งที่ 7 ปี พ.ศ. 2540 ของสำนักพิมพ์ผดุงศึกษา กล่าวว่า “นวนิยายข้างหลังภาพจากปลายปากกาของศรีบุรพาพิมพ์แล้ว

พิมพ์เล่าก็ยังมีย่านอ่านแสวงหาอ่านอยู่เสมอ ทั้งนี้เนื่องจากข้างหลังภาพมีคุณภาพสูงเหมาะแก่ผู้อ่านทุกระดับและ
ตรึงใจตั้งแต่หน้าแรกจนกระทั่งหน้าสุดท้าย” (กุหลาบ สายประดิษฐ์, 2540: คำนำ)⁴ จากตัวอย่างข้างต้นสะท้อนให้
เห็นว่านวนิยายเรื่อง “ข้างหลังภาพ” นับเป็นนวนิยายที่ตรึงใจผู้อ่านชาวไทยมาหลายทศวรรษ มิใช่เพราะเนื้อหาที่แปลกใหม่
ขัดล่อต่อขนบธรรมเนียมและจารีตแบบเก่า แต่ยังมีภาษาที่สละสลวย และเป็นที่ชื่นชมแก่นักอ่านวรรณกรรมที่หลากหลาย

การใช้ภาษาของศรีบูรพานั้นมีความประณีตละเอียดละไม อีกทั้งถ้อยคำที่เลือกใช้ล้วนมีความหมายชัดเจน
มีสำนวนภาษาที่เป็นเอกลักษณ์ของตนเอง การใช้ภาษาของศรีบูรพายังกระตุ้นให้เกิดการนึกคิดจินตนาการให้ผู้อ่าน
สามารถสัมผัสถึงอารมณ์ของเรื่องราวได้อย่างลึกซึ้ง สร้างความสะท้อนอารมณ์ทำให้ผู้อ่านรู้สึกคล้อยตามและ
ประทับใจด้วยถ้อยคำที่ผู้ประพันธ์บรรจงเลือกสรรมาอย่างดี ผู้วิจัยพบว่านวนิยายเรื่อง “ข้างหลังภาพ” ยังปรากฏ
การใช้คำซ้อน 4 คำจำนวนมาก ซึ่งแสดงให้เห็นว่าการใช้คำซ้อน 4 คำเป็นลักษณะการใช้ภาษาที่โดดเด่นในผลงาน
ของศรีบูรพา และทำให้เกิดความไพเราะ ดังที่ ราตรี ธันวารชร (2534: คำนำ) ทำผลสำรวจพบว่าทัศนคติของ
คนไทยส่วนใหญ่เห็นว่าบทความที่มีการซ้อนคำไพเราะสละสลวยกว่าบทความที่ไม่มีการซ้อนคำ ดังนั้นจึงอาจกล่าวได้ว่า
การใช้คำซ้อน 4 คำในนวนิยายเรื่องนี้ เป็นอีกกลวิธีหนึ่งทำให้นวนิยายเรื่อง “ข้างหลังภาพ” ถือเป็นวรรณกรรม
ชั้นเยี่ยมเรื่องหนึ่งของไทย จนได้รับการแปลเป็นภาษาต่างประเทศมากมาย รวมถึงภาษาจีน

บุรินทร์ ศรีสมถวิล (2559: 94-95) กล่าวว่า “...การแปลวรรณกรรมไทยสู่ประชาคมจีนนั้นเริ่มมีจุดเริ่มต้นจาก
การแปลงานประพันธ์ของ ศรีบูรพาในกลางทศวรรษที่ 50 ของศตวรรษที่ 20” ซึ่งบุรินทร์ได้แบ่งยุคการแปล
วรรณกรรมไทยสู่ประชาคมจีนไว้เป็นสามยุคคือ ยุคต้น (พุทธศักราช 2501-2518) ยุคกลาง (พุทธศักราช 2518-
2551) และยุคปลาย (พุทธศักราช 2551จนถึงปัจจุบัน) ซึ่งยุคกลาง (พุทธศักราช 2518-2551) หรือช่วงหลังจากที่
ไทยฟื้นฟูความสัมพันธ์ทางการทูตกับสาธารณรัฐประชาชนจีนอีกครั้งในปีพุทธศักราช 2518 ซึ่งเป็นช่วงเวลา
ที่วรรณกรรมไทยฉบับแปลเป็นภาษาจีนได้รับการตีพิมพ์เผยแพร่เป็นจำนวนมากที่สุดถึง 26 เล่ม จากจำนวนทั้งหมด 37 เล่ม
และวรรณกรรมไทยเหล่านั้นส่วนมากเป็นนวนิยายที่ได้รับรางวัลซีไรต์ (S.E.A. Write Award) หรือเป็นนวนิยาย
ที่ได้รับรางวัลอื่นในระดับประเทศ ประกอบด้วยนวนิยายอิงประวัติศาสตร์ นวนิยายรัก นวนิยายแนววิทยาศาสตร์
นวนิยายแนวสืบสวนและวรรณกรรมเยาวชน เป็นต้น วรรณกรรมแปลฉบับภาษาจีนเหล่านั้นได้เข้ามาเป็นส่วนหนึ่ง
ของประวัติวรรณกรรมจีนตลอดจนกระตุ้นการยอมรับและการแพร่กระจายของวรรณกรรมไทยสู่ประชาคมจีนอีกด้วย...”

นวนิยายเรื่องข้างหลังภาพเป็นหนึ่งในวรรณกรรมไทยที่ได้แพร่กระจายสู่ประชาคมจีนในรูปแบบ
วรรณกรรมแปล แปลโดย หลวน เหวินหว่า (栾文华) และ สิง หุ่ยฮุย (邢如慧) สำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรี,
2540: ข-จผลงานแปลดังกล่าวได้รับความนิยมและเป็นที่รู้จักในแวดวงของนักเรียนจีนที่เรียนวิชาภาษาไทย
เมื่อเรียนวิชาภาษาจะต้องมีนวนิยายข้างหลังภาพเป็นบทอ่านเสริมนอกเวลา นวนิยายเรื่องนี้จึงเป็นสัญลักษณ์ของ
การพัฒนางานวรรณกรรมสมัยใหม่ในประเทศไทยและภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (ณฐ บุญธนาธิโรชิต, 2563: 117)

อาจกล่าวได้ว่านวนิยายเรื่อง “ข้างหลังภาพ” เป็นวรรณกรรมไทยที่ช่วยบุกเบิกและเปิดโลกทัศน์ให้แก่
ผู้อ่านในบรรณพิภพจีน ดังที่ผู้วิจัยกล่าวไว้ข้างต้นว่านวนิยายเรื่อง “ข้างหลังภาพ” มีความโดดเด่นในด้านการใช้
คำซ้อน โดยเฉพาะคำซ้อน 4 คำ ดังนั้นเลือกเฟ้นคำในภาษาจีนสำหรับการแปลคำซ้อนภาษาไทยจึงมีความท้าทาย
และน่าศึกษาว่าผู้แปลสามารถตีความต้นฉบับได้สอดคล้อง ถูกต้องตรงตามความหมายเดิมในภาษาต้นทางได้
หรือไม่ ดังที่ บุรินทร์ ศรีสมถวิล (2562: 267) กล่าวว่า “การแปลวรรณกรรมเป็นการสื่อสารข้ามวัฒนธรรม
ประเภทหนึ่งที่ถ่ายทอดทั้งสารทางภาษาและสารทางวัฒนธรรมจากชาติหนึ่งไปสู่อีกชาติหนึ่ง” สอดคล้องกับ
วัลยา วิวัฒน์ศร (2557: 70-108) ที่กล่าวว่า “ผู้แปลจะต้องรู้จักวรรณกรรมเรื่องที่จะแปลโดยละเอียด ผู้แปลต้องรู้
บริบททางวรรณกรรม วัฒนธรรม และสังคมที่นักประพันธ์ใช้เป็นฉากและสมัยของเรื่องที่เขาส่ง วิเคราะห์โครงเรื่อง
แก่นเรื่อง การสร้างบุคลิกลักษณะตัวละคร การใช้มุมมอง มิติเวลาและมิติสถานที่ในเรื่อง วิเคราะห์ความหมายของ
เรื่อง ทั้งความหมายรวม ความหมายแฝง ความหมายเชิงสัญลักษณ์ ความหมายเชิงเปรียบเทียบตลอดจนโลกทัศน์

⁴ อ้างอิงจากส่วน “คำนำ” ในศรีบูรพา (กุหลาบ สายประดิษฐ์). 2510. ข้างหลังภาพ. พิมพ์ครั้งที่ 7. กรุงเทพมหานคร: ผดุงศึกษา.

ของผู้ประพันธ์ในเรื่องนั้น ศึกษาลีลาการเขียนของนักประพันธ์เฉพาะเรื่องเปรียบเทียบกับลีลาการเขียนโดยรวมของนักประพันธ์ผู้นั้น และศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมเรื่องอาชีพของตัวละครและกรณีเฉพาะที่กล่าวถึงในนวนิยาย”

จากการศึกษาในเบื้องต้นพบว่านวนิยายเรื่อง “ข้างหลังภาพ” ฉบับแปลภาษาจีนมีกลวิธีในการถ่ายทอดคำซ้อน 4 คำจากภาษาไทยเป็นภาษาจีนที่คลาดเคลื่อนและไม่ครบความ เช่น ชำนิชำนาญ แปลเป็น 熟练 ชำนิชำนาญ หมายถึง ชำนาญ (สำนักพิมพ์มติชน, 2563: 272) 熟练 หมายถึง “工作、动作等因常做而有经验” (ประสบการณ์ในการทำงาน การกระทำ ฯลฯ อันเนื่องมาจากประสบการณ์ที่ได้จากการฝึกฝนบ่อยครั้ง) (Institute of Linguistics, CASS, 2019: 1214) สะท้อนให้เห็นว่าผู้แปลยังก้าว “ไม่” ข้าม ความเป็นอื่นในด้าน การแปลคำซ้อน 4 คำที่ปรากฏในนวนิยายเรื่อง “ข้างหลังภาพ” จึงเป็นหัวข้อที่น่าสนใจควรศึกษา และจากการ ทบทวนวรรณกรรม ไม่พบงานวิจัยหรือบทความที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัยชิ้นนี้ ดังนั้นการศึกษาก้าว “ไม่” ข้าม ความเป็นอื่นด้านคำซ้อน 4 คำ ในนวนิยายเรื่อง “ข้างหลังภาพ” ฉบับภาษาจีน จึงเป็นเรื่องใหม่ซึ่งมีความสำคัญยิ่ง

วัตถุประสงค์

เพื่อศึกษาการก้าว “ไม่” ข้ามความเป็นอื่นการใช้คำซ้อน 4 คำในนิยายเรื่อง “ข้างหลังภาพ” ของศรีบูรพา ฉบับแปลภาษาจีน

ขอบเขตของการศึกษา

ผู้วิจัยศึกษาการก้าว “ไม่” ข้ามความเป็นอื่นด้านการใช้คำซ้อน 4 คำในนิยายฉบับจีนเรื่อง “ข้างหลังภาพ” ศรีบูรพา ในชื่อภาษาจีนว่า 《画中情思》(ฮวงจิงซือ) ที่แปลโดย หลวน เหวินหวา และ ลิง หุ่ยฮุย (栾文华、邢如慧) (สำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรี, 2540: ข-จ) พิมพ์ครั้งที่ 6 ปีพ.ศ. 2508 สำนักพิมพ์ Foreign Language Teaching and Research Press (外语教学与研究出版社) ซึ่งแปลจากต้นฉบับภาษาไทยเรื่อง “ข้างหลังภาพ” ศรีบูรพา พิมพ์ครั้งที่ 7 ปี พ.ศ. 2510 สำนักพิมพ์ผดุงศึกษา

นิยามศัพท์

“การก้าว “ไม่” ข้ามความเป็นอื่นด้านภาษา” หมายถึง การเลือกใช้คำภาษาจีนที่ไม่เท่ากับกับต้นฉบับ ภาษาไทยในด้านวรรณศิลป์และความหมาย

“คำซ้อน 4 คำ” หมายถึง คำซ้อนที่ประกอบด้วยคำ 4 คำซึ่งอาจมีบางคำที่มีมากกว่า 1 พยางค์ เป็นได้ทั้งคำซ้อน เพื่อเสริมความหมาย และคำซ้อนเพื่อเสียง ซึ่งรูปแบบของคำซ้อนมีทั้งคำซ้อนที่แยกเป็น 2 คู่ มีเสียงสอดคล้องกัน ระหว่างพยางค์ที่ 2 และ 3 เพื่อเสริมเสียงและคำซ้อนที่มีคำที่ 1 และ 3 หรือ 2 และ 4 ซ้ำกันเพื่อเสริมความหมาย

วิธีการดำเนินการวิจัย

1. สรุปรวงานวิจัยและเอกสารที่เกี่ยวข้อง
2. ศึกษากลวิธีการใช้คำซ้อน 4 คำ เช่น เนื้อเรื่อง บริบทในนวนิยายข้างหลังภาพ
3. รวบรวมข้อมูลจากนวนิยายข้างหลังภาพของศรีบูรพาต้นฉบับและฉบับแปล
4. ศึกษาการแปลคำซ้อน 4 คำในนวนิยายข้างหลังภาพของต้นฉบับกับฉบับแปล โดยวิเคราะห์จัดหมวดหมู่ตามการก้าว “ไม่” ข้ามความเป็นอื่นด้านภาษา
5. การใช้วรรณกรรมวิเคราะห์เปรียบเทียบสาเหตุแห่งความคลาดเคลื่อนที่ปรากฏในการแปลคำซ้อน 4 คำ ปรีเฉตตลอดจนศิลปะการใช้ภาษาระหว่างต้นฉบับภาษาไทยกับฉบับแปล จากนั้น นำเสนอแนวทางแก้ไขเพื่อนำไปสู่การแปลที่ถูกต้องและตรงตามเจตนารมณ์ของผู้ประพันธ์
6. สรุปและรายงานผลการวิจัย

ผลการศึกษา

ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยเลือกศึกษาคำซ้อน 4 คำในนวนิยายเรื่อง “ข้างหลังภาพ” ของศรีบูรพาฉบับภาษาจีน โดยได้ประยุกต์แนวคิดของ บุรินทร์ ศรีสมถวิล เรื่องการก้าว “ไม่” ข้ามความเป็นอื่นด้านภาษา ทั้งนี้ผู้วิจัยเลือกศึกษาจากคำซ้อน 4 คำที่ปรากฏในเรื่อง “ข้างหลังภาพ” จำนวน 10 ตัวอย่าง

ทั้งนี้จากการศึกษาจากตัวอย่าง พบว่ารูปแบบของการก้าว “ไม่” ข้ามความเป็นอื่นด้านภาษา แบ่งออกเป็น 2 รูปแบบ คือ 1) การเลือกใช้คำที่ขาดอรรถสททางวรรณศิลป์ ได้แก่ “น้ำใสใจจริง”, “สะตูดตาสะตูดใจ”, “กระวนกระวาย”, “ซ่านซ่านาญ”, “ขาดตกบกพร่อง”, “ตกลงปลงใจ” และ “ละลาละลั่ง” 2) การแปลไม่ครบตามต้นฉบับ ได้แก่ “ปล่อยปละละเลย”, “ทรมาทรมม” และ “พะเน้าพะนอ”

นอกจากนี้ ปัญหาของการแปลการก้าว “ไม่” ข้ามความเป็นอื่นด้านภาษา คือ ผู้แปลไม่สามารถเลือกใช้ภาษาในการสื่อความหมายได้ดีเท่ากับต้นฉบับภาษาไทย กล่าวคือ ภาษาจีนที่ถอดความในภาษาไทยที่เป็นคำซ้อน 4 คำ เป็นเพียงการแปลที่ใช้คำในระดับทั่วไปเท่านั้น ทำให้ไม่สามารถจินตนาการและสื่อความหมายได้ตามที่ผู้เขียนต้องการ ไม่สามารถหาคำคล้องจองได้ดีเท่ากับต้นฉบับ ดังต่อไปนี้

1. การเลือกใช้คำที่ขาดอรรถสททางวรรณศิลป์

ตัวอย่างที่ (1)

ต้นฉบับภาษาไทย

เธอพูดต่อไปว่า “เมื่อตอนหัวค่ำวันนี้ ท่านเจ้าคุณก็ได้พูดกับฉันว่า ท่านมีความยินดีมากที่เห็นเธอกับฉันมีความสนิทสนมรักใคร่กันดี ท่านบอกว่าเธอเป็นเด็กที่น่ารัก และท่านได้คาดถูกแล้วว่าฉันจะพอใจเธอมาก”

“ท่านแสดงความยินดีด้วยน้ำใสใจจริงโดยแท้หรือ? ท่านไม่รังเกียจในความสนิทสนมระหว่างคุณหญิงและผมจริงหรือ?”

“เพราะเหตุใดเล่าเธอจึงถามเช่นนี้” เธอกลับย้อน “มีอะไรในความสนิทสนมของเราที่น่ารังเกียจ และด้วยเหตุผลอะไร ที่ทำให้เธอสงสัยน้ำใสใจจริงของเจ้าคุณ”

ข้าพเจ้าจึงไปครุ่นหนึ่ง (กุหลาบ สายประดิษฐ์, 2510: 90)

ฉบับแปลภาษาจีน

她又继续说道：“今天下午，昭坤对我说，他很高兴看到你对我很亲热，跟我处得很好。他还说你是个可爱的小伙子。他没有说错，我的的确确很喜欢你。”

“那是他的真心话吗？他真的对你我的亲密不反感？”

“你怎么能这样说呢？”她反问道，“咱们之间的亲密有什么可以让人反感的方呢？你有什么理由怀疑昭坤的真诚呢？”

我一时有有点茫然。(Luan, W. H., Xing, R. H., 1982: 32)

จากบริบทข้างต้น นพพรสงสัยว่าท่านเจ้าคุณไม่ระแวงในความสัมพันธ์ระหว่างเขากับหม่อมราชวงศ์กิริติ เจ้าคุณพูดแบบนั้นด้วยความตั้งใจจริงหรือเปล่า เมื่อเชื่อมโยงฉากในบริบทดังกล่าวของเรื่อง คือ เจ้าคุณพารรยาใหม่ หม่อมราชวงศ์กิริติไปเที่ยวญี่ปุ่น นพพรเป็นนักเรียนที่เรียนที่ญี่ปุ่น พ่อของนพพรกับเจ้าคุณเป็นเพื่อนสนิทกัน ดังนั้น นพพรพาเจ้าคุณกับหม่อมราชวงศ์กิริติไปเที่ยวญี่ปุ่นครั้งนี้ วันนั้นนพพรพา หม่อมราชวงศ์กิริติกับเจ้าคุณไปเที่ยวกามาคุระ ความสัมพันธ์นพพรกับหม่อมราชวงศ์กิริติสนิทยิ่งขึ้น เพราะว่าพวกเขาอยู่ด้วยกันแทบตลอดเวลา เจ้าคุณกลัวพารรยาใหม่ของเขาไม่สบายใจ ดังนั้นเจ้าคุณเห็นนพพรสนิทกับหม่อมราชวงศ์กิริติ แต่ในเวลานั้นนพพรและหม่อมราชวงศ์กิริติเริ่มก่อเกิดความรักขึ้นแล้ว แต่หม่อมราชวงศ์กิริติรู้สึกถึงความสนิทกับนพพรไม่มีอะไรที่ไม่เหมาะสม เพราะเธอซื่อสัตย์จงรักภักดีต่อสามี จะเห็นว่า ผู้ประพันธ์ใช้คำซ้อน 4 คำ “น้ำใสใจจริง” ใช้การเล่นเสียงสัมผัสสระ “ใส” “ใจ” ลักษณะของการสร้างคำซ้อนในภาษาไทยมักจะมีเสียงคล้องจองระหว่างพยางค์ที่ 2 กับ 3 ประพันธ์ใช้การสัมผัสสระ “ใส” “ใจ” สร้างความไพเราะในบริบทได้อย่างดีเยี่ยม นอกจากนั้น “น้ำใสใจจริง”

หมายถึง “จิตใจที่แท้จริง” (สำนักพิมพ์มติชน, 2563: 472) ทำให้งานไพเราะสละสลวยและทำให้ผู้อ่านรู้สึกประทับใจ ยังแสดงให้เห็นภาพในบทสนทนาระหว่างนพพรกับหม่อมราชวงศ์กิริติ และน้ำเสียงสงสัยของนพพร เพราะนพพร รู้สึกแปลกใจมากที่เจ้าคุณไม่รังเกียจในความสัมพันธ์ระหว่างเขากับหม่อมราชวงศ์กิริติ

ในฉบับแปลภาษาจีน ผู้แปลใช้กลวิธีการแปลแบบเอาความ “น้ำใสใจจริง” แปลเป็น “真心” หมายถึง “真实的心意” (ความตั้งใจจริง) (Institute of Linguistics, CASS, 2019: 1663) “真诚” หมายถึง “真实诚恳” (จิตใจที่แท้จริง) (Institute of Linguistics, CASS, 2019: 1662) เมื่อพิจารณาถึงมิติความหมายของสำนวนภาษา และภาพอารมณ์สะท้อนใจ จะเห็นได้ว่าผู้แปลก้าว “ไม่” ข้ามด้านการใช้ภาษาในระดับคำ ดังการวิเคราะห์หรือรรถลักษณะต่อไปนี้

น้ำใสใจจริง	真心
[+ทัศนคติ]	[+ทัศนคติ]
[+จริงใจ]	[+จริงใจ]
[+ด้วยความเต็มใจ]	[+ด้วยความเต็มใจ]

น้ำใสใจจริง	真诚
[+ทัศนคติ]	[+ทัศนคติ]
[+จริงใจ]	[+จริงใจ]
[+ด้วยความเต็มใจ]	[+ด้วยความเต็มใจ]

จากการวิเคราะห์หรือรรถลักษณะเบื้องต้นพบว่าคำว่า “真心” และ “真诚” สามารถสื่อความในบริบทของจิตใจคน และเรื่องราวได้ตรงกับคำว่า “น้ำใสใจจริง” ในภาษาต้นทาง แต่ทั้งสองก็มีใช้คำที่มีคุณลักษณะใกล้เคียงกับคำซ้อน กล่าวคือเป็นเพียงคำธรรมดาเท่านั้น กรณีนี้ผู้วิจัยมองว่าเป็นการใช้ระดับของคำได้ไม่ตรงกับฉบับภาษาไทย ทำให้น้ำหนักของคำไม่เท่าเทียมกัน เมื่อศึกษาในบริบทภาษาจีนแล้วพบว่าสามารถนำเอาสำนวนในภาษาจีนมาใช้แทนที่ได้ ดังนั้นผู้วิจัยได้ทดลองแปลด้วยคำว่า “真心诚意” ซึ่งหมายถึง “真实诚恳的心意” (จิตใจที่แท้จริง) (Sun, M.M, 2009: 1487) ดังการวิเคราะห์หรือรรถลักษณะต่อไปนี้

น้ำใสใจจริง	真心诚意
[+ทัศนคติ]	[+ทัศนคติ]
[+จริงใจ]	[+จริงใจ]
[+ด้วยความเต็มใจ]	[+ด้วยความเต็มใจ]

จากความหมายในการวิเคราะห์หรือรรถลักษณะจะเห็นว่าสำนวน “真心诚意” ในภาษาจีนแสดงให้เห็นความหมายตรงกับความหมายของต้นฉบับภาษาไทย ดังที่ศยามล ศรสุวรรณศรี (2553: 23) กล่าวว่า “ในการแปลผู้แปลจึงต้องทำความเข้าใจในส่วนนี้ก่อนจึงจะสามารถถ่ายทอดสำนวนนั้นในภาษาต้นทางออกมาให้ผู้อ่านในภาษาปลายทางเข้าใจได้” ดังนั้น ผู้วิจัยจึงแปลเป็น “那是他的真心诚意话吗?” (ท่านแสดงความยินดีด้วยน้ำใสใจจริงโดยแท้หรือ?) 你有什么理由怀疑昭坤的真心诚意呢? (มีเหตุผลอะไรที่ทำให้เธอสงสัยน้ำใสใจจริงของเจ้าคุณ) ซึ่งทำให้ผู้อ่านชาวจีนรับรู้ถึงความหมายได้ใกล้เคียงกับฉบับภาษาไทย

สำนวนแปลของผู้วิจัยตัวอย่างที่ (1)

她又继续说道：“今天下午，昭坤对我说，他很高兴看到你对我很亲热，跟我处得很好。他还说你是个可爱的小伙子。他没有说错，我的的确确很喜欢你。”

“那是他的真心诚意的话吗？他真的对你我的亲密不反感？”

“你怎么能这样说呢？”她反问道，“咱们之间的亲密有什么可以让人反感的方呢？你有什么理由怀疑昭坤的真心诚意呢？”

我一时有有点茫然。(Luan, W. H., Xing, R. H., 1982: 32)

ตัวอย่างที่ (2)

ต้นฉบับภาษาไทย

“ภาพนั้นก็เป็นภาพธรรมดาสามัญและไม่มีสิ่งที่น่าสนใจอะไร ฝีมือที่วาด ก็ปานกลาง จะว่างามก็งามพอใช้ ไม่ถึงกับจะเรียกคำอุทานจากผู้ชมได้” (กุหลาบ สายประดิษฐ์, 2510: 4)

ฉบับแปลภาษาจีน

“这幅画确实一点也不出众, 没有任何**惊人**之处, 以技巧而论, 充其量也只能算做中等, 可以说它美, 但却绝对不会引起欣赏者但赞叹。” (Luan, W. H., Xing, R. H., 1982: 2)

จากบริบทข้างต้น ปรีดีสังเกตเห็นมีภาพใหม่แขวนในห้องทำงานของนพพร จึงถามว่าภาพนั้นชื่อมาจากไหน เพราะว่าภาพนี้เป็นธรรมดา แต่เมื่อเชื่อมโยงฉากเข้ากับบริบทดังกล่าวจะพบว่าภาพธรรมดาสามัญนี้คือ การที่นพพรแขวนภาพที่เต็มไปด้วยความหลังระหว่างเขากับหม่อมราชวงศ์กิริติวาดไว้ในห้องทำงาน สะท้อนถึงความรักและความรู้สึกของเขามีต่อหม่อมราชวงศ์กิริติ แม้ว่าหม่อมราชวงศ์กิริติจะปฏิเสธนพพรด้วยเพราะค่านิยมของสังคมในสมัยนั้นที่ผู้หญิงจะต้องมีความซื่อสัตย์ต่อสามี แต่ความรักของหม่อมราชวงศ์กิริติที่มีต่อนพพรจึงถูกเก็บไว้ในใจ เช่นเดียวกันกับนพพรที่เก็บความรู้สึกที่มีต่อเธอไว้ในความทรงจำ จากบริบทข้างต้นพบว่า ผู้ประพันธ์เลือกใช้คำซ้อน 4 คำว่า “**สะดุดตาสะดุดใจ**” เพื่อสร้างความสมดุลให้กับคำที่ใช้ ทั้งยังเกิดความไพเราะอีกด้วย ทำให้ผู้อ่านเห็นภาพชัดเจนว่า “ภาพนั้นก็เป็ภาพธรรมดาสามัญ” ไม่“กระหอบตา ขวนให้มอง ขวนให้สังเกต” (สมบัติ จำปาเงิน, 2540: 46)

ผู้แปลฉบับภาษาจีนแปลลดระดับจากคำซ้อน 4 คำ ในภาษาต้นฉบับที่มีความเข้มข้นทั้งในมิติของการซ้ำเสียงและการสื่อความหมายเป็นคำในภาษาจีนว่า “**惊人**” ซึ่งหมายถึง “使人吃惊” (ทำให้ผู้คนตกใจ) (Institute of Linguistics, CASS, 2019: 687) ซึ่งเห็นได้อย่างชัดเจนว่า ไม่ว่าจะเป็นในระดับความเข้มข้นของคำและความหมายที่สื่อ ล้วนแล้วแต่ไม่สามารถสื่อความได้ตรงตามต้นฉบับภาษาไทย เมื่อวิเคราะห์อรรถลักษณะจากคำทั้งสองจะพบว่ามอรรถลักษณะที่ต่างกัน ดังนี้

สะดุดตาสะดุดใจ	惊人
[+สื่อเน้นบวก]	[-สื่อเน้นบวก]
[+ชวนให้มอง]	[-ชวนให้มอง]
[-ตกใจ]	[+ตกใจ]

เมื่อพิจารณาถึงมิติทางวรรณศิลป์ ผู้แปลฉบับภาษาจีนจึงควรเลือกใช้คำที่มีความเข้มข้นและมีความหมายเท่าเทียมกับต้นฉบับภาษาไทย เช่นการใช้สำนวนจีนว่า “**引人注目**” หมายถึง “引起注目: 把目光集中, 特别引人注意” (ดึงดูดความสนใจจากคนอื่น ๆ) (Sun, M.M, 2009: 874) ที่มีอรรถลักษณะที่เหมือนกันกับต้นฉบับเดิมว่า “สะดุดตาสะดุดใจ” ดังนี้

สะดุดตาสะดุดใจ	引人注目
[+สื่อเน้นบวก]	[-สื่อเน้นบวก]
[+ชวนให้มอง]	[+ชวนให้มอง]

สำนวนแปลของผู้วิจัยตัวอย่างที่ (2)

“这幅画确实一点也不出众, 没有任何**引人注目**之处, 以技巧而论, 充其量也只能算做中等, 可以说它美, 但却绝对不会引起欣赏者但赞叹”

ตัวอย่างที่ (3)

ต้นฉบับภาษาไทย

“ข้าพเจ้านั่งลงบนเนินหญ้าภายใต้ร่มต้นองุ่น ณ ที่นี้ เราทั้งสองเคยมานั่งพักผ่อนกันในเวลา
ค่ำคืนหลายครั้งก่อนที่หม่อมราชวงศ์กิริติจะเข้านอน ในราตรีอันมืดมัว ด้วยแสงเดือน ข้าพเจ้ายังจดจำดวงนัยนาที่
ทั้งหวานและคมของเธอได้ ความรู้สึกซาบซ่านกระวนกระวายได้เกิดแก่ข้าพเจ้าเนื่องๆ” (กุหลาบ สายประดิษฐ์, 2510: 185)

ฉบับแปลภาษาจีน

“我在葡萄架下的草坪上坐了下来。就是在这里，我曾经和她多次沐浴着皎洁的月
光，促膝谈心。我清楚地记得她那双锐利动人的眼睛，每当我与她那迷人的目光相遇时，心里就会
产生一种异样的感情。” (Luan, W. H., Xing, R. H., 1982: 67)

จากตัวอย่างข้างต้น บริบทในเรื่องคือ หม่อมราชวงศ์กิริติกลับประเทศไทยแล้ว แต่นพพรที่ยังคิดถึงวัน
เก่า ๆ ที่เคยได้อยู่กับหม่อมราชวงศ์กิริติที่ญี่ปุ่นนั้นได้ไปเยี่ยมบ้านที่หม่อมราชวงศ์กิริติเคยพักอาศัยที่ญี่ปุ่นและรู้สึก
คิดถึงเธอ เมื่อเชื่อมโยงฉากในบริบทดังกล่าวว่า สุภาพสตรีที่นพพรรักสุดรัก และเคยได้คลอเคลียอยู่กับเธอทุกวัน
คืนได้จากไปไกล นพพรจึงรู้สึกเศร้าโศก ความคิดคำนึงที่มีต่อหม่อมราชวงศ์กิริติจึงทำให้ชายหนุ่มไปเยี่ยมบ้านของ
หม่อมราชวงศ์กิริติอยู่ญี่ปุ่น รำลึกถึงภาพที่เคยอยู่กับทุกสิ่งทุกอย่าง ในเวลานั้น นพพรตกหลุมรัก หม่อมราชวงศ์
กิริติแล้ว ดังนั้น แต่เมื่อพวกเขาจ้องมองซึ่งกันและกัน ความรู้สึกในนพพรไม่เหมือนกัน จากพบว่าเห็นว่า ในบริบท
ผู้ประพันธ์ใช้ สำนวนภาษา “กระวนกระวาย” คำว่า “กระวนกระวาย” เป็นคำซ้อน 4 คำ ซึ่งเป็นการซ้อนเสียงโดย
การเล่นสัมผัสระหว่างคำที่ 1 กับคำที่ 3 ที่เป็นเสียงเดียวกันคือเสียง “กระ” การใช้คำซ้อน 4 คำ “กระวนกระวาย”
เพื่อสื่อให้เห็นถึงความรู้สึกที่ทำให้ นพพรรู้สึกว่าวุ่น ไม่เป็นสุข เพราะใจหนึ่งก็รู้สึกถึงความคิดถึงในวันคืนอันแสนหวาน
แต่อีกใจหนึ่งก็รู้ว่าความรู้สึกที่เคยมีอยู่นั้นไม่อาจกลายเป็นจริงได้

ในกรณีนี้ฉบับแปลภาษาจีน ผู้แปลใช้กลวิธีการแปลแบบการตีความ โดยเลือกแปลคำว่า “กระวน
กระวาย” เป็น “异样” ซึ่ง “异样” หมายถึง “1.两样；不同 2.不同寻常的；特殊”(1.ต่างกัน 2.ไม่
ปกติ และพิเศษ) (Institute of Linguistics, CASS, 2019 :1553) ความหมายไม่ตรงกับ “กระวนกระวาย” ใน
ต้นฉบับ ดังนั้น การที่ผู้แปล แปลเป็นคำว่า “异样” จึงไม่เหมาะสมและไม่แสดงอารมณ์ความรู้สึกและจิตใจของ
นพพร

ผู้วิจัยพิจารณาถึงมิติทางด้านวรรณศิลป์ พบว่าผู้แปลก้าว “ไม่” ข้ามด้านการใช้ภาษาแสดงอารมณ์
ความรู้สึก ทำให้เกิดเลือกใช้คำที่มีน้ำหนักไม่เท่ากันกับต้นฉบับ ดังรายละเอียดการวิเคราะห์อรรถลักษณะ ดังนี้

กระวนกระวาย	异样
[+สื่ออารมณ์]	[-สื่ออารมณ์]
[+คำกริยาแสดงอาการ]	[-คำกริยาแสดงอาการ]
[+จิตใจ]	[-จิตใจ]
[+ไม่มีความสุข]	[-ไม่มีความสุข]
[-สภาพ]	[+สภาพ]

จากกรณีข้างต้น จะเห็นว่าการใช้คำว่า “异样” ไม่สื่อถึงความรู้สึกทางจิตใจ และไม่ให้อารมณ์ที่สื่อถึง
การไม่มีความสุข เหตุนี้ผู้วิจัยจึงเลือกใช้คำว่า “心乱如麻” มาแทนที่คำในภาษาไทยว่า “กระวนกระวาย” ซึ่ง
คำนี้จะให้ความหมายใกล้เคียงกับคำว่า ในต้นฉบับ ดังการเทียบอรรถลักษณะต่อไปนี้

กระวนกระวาย	心乱如麻
[+สื่ออารมณ์]	[+สื่ออารมณ์]
[+คำกริยาแสดงอาการ]	[+คำกริยาแสดงอาการ]
[+ร้อนใจ]	[+ร้อนใจ]

จากการวิเคราะห์อรรถลักษณะเบื้องต้นพบว่า “心乱如麻” หมายถึง “心里像一团乱麻，形容心绪烦乱” (ภายในใจเปรียบดังกลุ่มก้อนเส้นใยปอที่ขยุ้มเกี่ยวพันกันอย่างไร้ระเบียบ บรรยายถึงความรู้สึกของจิตใจที่สับสนวุ่นวาย) (Sun, M.M, 2009: 1250) ซึ่งสำนวนภาษาจีน “心乱如麻” มีอรรถลักษณะที่ตรงกับคำว่ากระวนกระวาย และสอดคล้องกับบริบท ทำให้ผู้อ่านชาวจีนมีอารมณ์ความรู้สึกเหมือนกันและเข้าใจประสบการณ์ของนพพร ยังแสดงให้เห็นว่าหนุ่มต้นตระหนักเวลาเจอคนที่ชอบ ผู้วิจัยจึงเลือกใช้คำว่า “心乱如麻” มาแปลบริบทนี้

สำนวนแปลของผู้วิจัยตัวอย่างที่ (3)

“我在葡萄架下的草坪上坐了下来。就是在这里，我曾经和她多次沐浴着皎洁的月光，促膝谈心。我清楚地记得她那双锐利动人的眼睛，每当我与她那迷人的目光相遇时，心里就会产生一种心乱如麻的感情。” (Luan, W. H., Xing, R. H., 1982: 67)

ตัวอย่างที่ (4)

ต้นฉบับภาษาไทย

ประมาณ 5 ปี เพราะว่าเมื่อเสร็จจากการเล่าเรียนแล้ว ผมตั้งใจจะหางานทำที่นั่นสักชั่วระยะเวลาหนึ่งเพื่อความ ชำนาญ (กุหลาบ สายประดิษฐ์, 2510: 64)

ฉบับแปลภาษาจีน

五年左右吧，因为毕业后，我还想在这儿工作一段时间，以便能够更熟练地掌握业务。(Luan, W. H., Xing, R. H., 1982: 23)

จากบริบทข้างต้น หลังจากที่นพพรเรียนจบแล้ว เขาอยากทำงานที่ประเทศญี่ปุ่นก่อน เพื่อให้ตัวเองได้พัฒนาจนเป็นคนที่มีความสามารถ มีความชำนาญและเชี่ยวชาญในเรื่องที่ศึกษา เมื่อเชื่อมโยงฉากเข้ากับบริบทข้างต้นพบว่า บทสนทนาระหว่างหม่อมราชวงศ์กิริติกับนพพรข้างต้นเป็นตอนที่หม่อมราชวงศ์กิริติถามนพพรซึ่งเป็นนักเรียนนอกว่าคิดถึงบ้านไหม นพพรตอบว่าเคยคิดถึง แต่เมื่อเวลานานเข้าความคิดถึงนั้นก็เข้าไป เขาก็มีความคิดที่อยากจะทำงานที่ประเทศญี่ปุ่นสักระยะเวลาหนึ่ง เพื่อฝึกฝนจนชำนาญในงานนั้น ในบริบทนี้ผู้ประพันธ์ใช้สำนวนภาษาว่า “ชำนาญ” หมายถึง ชำนาญ (สำนักพิมพ์มติชน, 2563: 272) เพื่อขยายความให้เห็นถึงความตั้งใจของนพพร ที่อยากเรียนรู้และฝึกฝนจนได้ดีในสายงานของเขา ผู้ประพันธ์ไม่ได้เลือกใช้คำเดี่ยวว่า “ชำนาญ” แต่เลือกใช้คำว่า “ชำนาญ” ในบทประพันธ์ซึ่งเป็นคำซ้อน 4 คำ โดยมีสัมผัสเสียงจากการซ้ำคำที่ 1 กับคำที่ 3 ซึ่งคำที่ 1 และ 3 ซึ่งเป็นเสียงเดียวกันคือ “ชำนาญ” ทำให้ภาษามีความไพเราะและสื่ออารมณ์ได้ชัดเจนขึ้น

ในฉบับแปลภาษาจีน ผู้แปลใช้การแปลตรงตัวแปลด้วยคำว่า “熟练” คำว่า “熟练” หมายถึง “工作、动作等因常做而有经验” (ประสบการณ์ในการทำงาน การกระทำ ฯลฯ อันเนื่องมาจากประสบการณ์ที่ได้จากการฝึกฝนบ่อยครั้ง) (Institute of Linguistics, CASS, 2019: 1214) ในบริบทนี้ผู้วิจัยมองว่า แม้ผู้แปลจะใช้คำว่า “熟练” ซึ่งมีความหมายใกล้เคียงกันกับ “ชำนาญ” แต่ไม่สื่ออารมณ์อะไรให้ผู้อ่านรู้สึกถึงความตั้งใจของนพพร เพราะในภาษาจีนเป็นคำธรรมดา ไม่สามารถดึงดูดความสนใจผู้อ่าน ดังการวิเคราะห์อรรถลักษณะต่อไปนี้

ชำนาญ	熟练
[+สื่อความสามารถ]	[+สื่อความสามารถ]
[+ฝีมือเยี่ยม]	[±ฝีมือเยี่ยม]
[+มีประสบการณ์ที่ดี]	[+มีประสบการณ์ที่ดี]

จากการวิเคราะห์อรรถลักษณะข้างต้นพบว่า แม้คำว่า “熟练” ในภาษาจีนจะมีอรรถลักษณะเชิงความหมายใกล้เคียงกับคำว่า “ชำนาญ” ในภาษาไทย แต่ด้วยลักษณะของคำซึ่งเป็นคำธรรมดาไม่ใช่คำซ้อน จึงไม่อาจสื่ออรรถรสของคำได้อย่างครบถ้วน ผู้วิจัยพิจารณาถึงมิติทางด้านวรรณศิลป์ พบว่าผู้แปลยังก้าว “ไม่” ข้ามการแปลคำซ้อนในภาษาไทย ผู้วิจัยจึงเลือกใช้คำว่า “游刃有余” ซึ่ง “游刃有余” หมายถึง “形容做事熟练，轻

而易举” (ใช้อธิบายความหมายว่าทำเรื่องราวใด ๆ ได้อย่างชำนาญและง่ายดาย) (Institute of Linguistics, CASS, 2019: 1587) ดังการวิเคราะห์อรรถลักษณะต่อไปนี้

ชำนาญ	游刃有余
[+สื่อความสามารถ]	[+สื่อความสามารถ]
[+ฝีมือเยี่ยม]	[+ฝีมือเยี่ยม]
[+มีประสบการณ์ที่ดี]	[+มีประสบการณ์ที่ดี]

จากการวิเคราะห์อรรถลักษณะข้างต้นพบว่าคำว่า “游刃有余” เหมาะสมกับต้นฉบับภาษาไทย และมีความใกล้เคียงกับคำซ้อน 4 คำในภาษาไทย เพราะมีการเล่นเสียงที่คำที่ 1 กับคำที่ 3 คือ “游” (yóu) กับ “有” (yǒu) สอดคล้องกับภาษาต้นทางที่มีสัมผัสเสียงจากการซ้ำคำที่ 1 กับคำที่ 3 และยังทำให้ผู้อ่านชาวจีนรู้สึกถึงเสียงที่มีขึ้นลงสูงต่ำ มีจังหวะไพเราะน่าฟัง และยังทำให้บริบทมีชีวิตชีวาและสั่นมากขึ้น ผู้วิจัยจึงเลือกแปลเป็น “游刃有余” ซึ่งสอดคล้องกับ แนวคิดของเหียนฟู (严复) ที่เสนอมาตรฐานการแปลว่าต้องคำนึงถึงความ “ถูกต้อง-สื่อความงามตามแบบแผน” (信、达、雅) (กนกพร นุ่มทอง, 2554: 10) ผู้วิจัยจึงแปลเป็น “我还想在这儿工作一段时间, 以便能够更游刃有余地掌握业务” (ผมตั้งใจจะหางานทำที่นั่นสักชั่วระยะเวลาหนึ่งเพื่อความชำนาญ)

สำนวนแปลของผู้วิจัยตัวอย่างที่ (4)

五年左右吧, 因为毕业后, 我还想在这儿工作一段时间, 以便能够更游刃有余地掌握业务。(Luan, W. H., Xing, R. H., 1982: 23)

ตัวอย่างที่ (5)

ต้นฉบับภาษาไทย

“น้ำร้อนได้เตรียมไว้เรียบร้อยแล้วสำหรับอาบ และทุกสิ่งทุกอย่างไม่มีขาดตกบกพร่องท่านทั้งสองได้รับความพอใจตั้งแต่เหยียบเข้าไปในบ้านและไม่มีความผิดหวังอะไรมาขัดจังหวะ” (กุหลาบ สายประดิษฐ์, 2510: 17)

ฉบับแปลภาษาจีน

“洗澡的热水已经准备好了, 一切全都非常妥帖, 从踏进这所房子起, 他们事事称心, 没有任何不如意的地方。” (Luan, W. H., Xing, R. H., 1982: 7)

ผู้ประพันธ์ใช้คำซ้อน 4 คำว่า “ขาดตกบกพร่อง” ที่หมายถึง พร่อง ไม่สมบูรณ์ (สำนักพิมพ์มติชน, 2563: 130) จากบริบทข้างต้นและเชื่อมโยงฉากกับบริบท จะเห็นว่า หม่อมราชวงศ์กิริติที่เพิ่งมาถึงบ้านที่ญี่ปุ่นกับท่านเจ้าคุณ พวกเขามีความสุขกับทุกสิ่งที้นพรจัดไว้ ดังนั้นกล่าวว่า หม่อมราชวงศ์กิริติกับท่านเจ้าคุณจึงไม่มีความผิดหวังอะไรมาขัดจังหวะ

คำว่า “ขาดตกบกพร่อง” เป็นคำซ้อน 4 คำ โดยมีเสียงคล้องจองระหว่างพยางค์ที่ 2 กับ 3 และใช้สัมผัสสระ “ตก” “บก” การสัมผัสสระในคำช่วยสร้างความไพเราะในงานประพันธ์ได้อย่างดีเยี่ยม ในบริบทนี้ผู้ประพันธ์ใช้คำว่า “ขาดตกบกพร่อง” ในรูปปฏิเสธ เพื่อสื่อความว่าทุกสิ่งที้นพรจัดเตรียมนั้น ครบถ้วน สมบูรณ์ ไม่มีสิ่งใดขาดเหลือ ผู้เข้ามาอยู่ในบ้านจึงรู้สึกพอใจ และไม่มีอะไรให้ผิดหวัง ซึ่งในบริบทนี้ผู้แปลใช้การแปลเอาความโดยแปลเป็น “妥帖” ที่หมายถึง “妥当合适” (เหมาะสม) (Institute of Linguistics, CASS, 2019: 1338) ซึ่งเป็นการแปลโดยเน้นความหมาย ดังการวิเคราะห์อรรถลักษณะต่อไปนี้

妥帖
[+ใช้กับการจัดการ]
[+เหมาะสม]
[+เรียบร้อย]
[-สมบูรณ์แบบ]

จากการวิเคราะห์อรรถลักษณะข้างต้นจะเห็นว่าคำว่า “妥帖” สามารถสื่อความได้ถึงคำว่าขาดตกบกพร่อง ดังนั้นผู้วิจัยจึงเลือกใช้คำว่า “完美无缺” มาแปลในฉบับแปลภาษาจีนเพื่อสื่อความถึงการ “ไม่มีสิ่งใดที่ขาดตกบกพร่อง” คำว่า “完美无缺” มีอรรถลักษณะดังนี้

完美无缺
[-ใช้กับการจัดการ]
[+สมบูรณ์แบบ]

จากการวิเคราะห์อรรถลักษณะข้างต้นพบว่าคำว่า ให้อารมณ์ที่สอดคล้องกับบริบทในต้นฉบับมากกว่าคำเดิม ดังนั้นผู้วิจัยจึงเสนอสำนวนแปลดังนี้

สำนวนแปลของผู้วิจัยตัวอย่างที่ (5)

“洗澡的热水已经准备好了，一切全都非常完美无缺，从踏进这所房子起，他们事事称心，没有任何不如意的地方。” (Luan, W. H., Xing, R. H., 1982: 7)

ตัวอย่างที่ (6)

ต้นฉบับภาษาไทย

นั่นก็เป็นความจริง แต่ฉันคอยใครอยู่เล่า ฉันอาจจะคอยคน ๆ หนึ่ง แต่คนนั้นคือใคร ฉันจะพบเขาได้ที่ไหน ความจริงเขายังไม่มาเกิดหรือเพิ่งตายไปเมื่อเร็ว ๆ นี้เองก็ได้ ในเวลานั้น ความต้องการของฉันมีมากในของจริง ฉันตกลงปลงใจแต่งงานกับท่านเจ้าคุณ เพราะว่ามันเป็นของจริง (กุหลาบ สายประดิษฐ์, 2510: 256)

ฉบับแปลภาษาจีน

但是我还能等到什么呢?我等的那个人在哪儿? 他也许还没有出生，也许已经死掉了。当时我需要的是实实在在的东西。于是就想通了，决定嫁给昭坤，因为这是实在的东西。(Luan, W. H., Xing, R. H., 1982: 53)

จากบริบทข้างต้น หม่อมราชวงศ์กิริติเล่าว่าทำไมตนเองจึงแต่งงานกับท่านเจ้าคุณ เมื่อเชื่อมโยงฉากในบริบทดังกล่าว หม่อมราชวงศ์กิริติต้องใช้ชีวิตอยู่ในโลกอันคับแคบมาเป็นเวลา 34 ปีเต็ม หม่อมราชวงศ์กิริติทั้งเบื่อหน่ายและเจ็บเหงาเปล่าเปลี่ยวเต็มที หม่อมราชวงศ์กิริติคิดว่าการจะได้ติดต่อกับโลกภายนอกและเปลี่ยนแปลงชีวิตตนเองนั้น นอกจากการแต่งงาน ก็ไม่มีวิธีอื่น ดังนั้นจึงตัดสินใจแต่งงานกับท่านเจ้าคุณ ผู้ประพันธ์ใช้ สำนวนภาษา “ตกลงปลงใจ” ขยายความของการตัดสินใจแต่งงานกับท่านเจ้าคุณของหม่อมราชวงศ์กิริติ “ตกลงปลงใจ” หมายถึง ยินยอมหลังจากใคร่ครวญแล้ว (สำนักพิมพ์มติชน, 2563: 337) สำนวนภาษา “ตกลงปลงใจ” ยังเป็นคำซ้อน 4 คำ ซึ่งมีเสียงคล้องจองระหว่างพยางค์ที่ 2 กับ 3 สัมผัสสระ “ลง” และ “ปลง” ช่วยสร้างอรรถรสสัมผัสและความไพเราะในงานประพันธ์ได้อย่างดี

จากฉบับแปลภาษาจีนผู้แปลใช้การแปลตรงตัวแปลเป็น “决定” “决定” หมายถึง “1、对任何行动做出主张 2、决定的事项 3、某事物成为另一件事物的先决条件，起主导作用” (ตกลงใจ) (Institute of Linguistics, CASS, 2019: 712) จากความหมายของคำในภาษาจีนพบว่า ไม่สามารถแสดงความตั้งใจของผู้หญิงคนหนึ่งที่จะแต่งงานกับผู้ชาย เพราะความรักคือการหาใครสักคนที่สามารถใช้ชีวิตร่วมกับเราได้ ดังนั้น เราจึงต้องจงรักภักดีต่อสามี แต่คำว่า “决定” ไม่มีอรรถลักษณะที่จะแสดงความหมายเหล่านี้ ดังการวิเคราะห์อรรถลักษณะ

ตกลงปลงใจ	决定
[+ตัดสินใจ]	[+ตัดสินใจ]
[+เห็นชอบกัน]	[+เห็นชอบกัน]
[+มีคู่กรณี]	[+มีคู่กรณี]
[+ยินยอมหลังจากได้ใคร่ครวญมาก่อน]	[-ยินยอมหลังจากได้ใคร่ครวญมาก่อน]

จากการวิเคราะห์อรรถลักษณะข้างต้นพบว่าคำว่า “决定” แม้จะมีอรรถลักษณะที่ใกล้เคียงกับคำว่า “ตกลงปลงใจ” แต่ก็ไม่สามารถสื่อความถึงการยินยอมหลังจากได้ใคร่ครวญมาก่อน ซึ่งในบริบทนี้ผู้วิจัยพิจารณาถึงมิติวรรณศิลป์ จะเห็นได้ว่าผู้แปลการก้าว “ไม่” ข้ามด้านการใช้ภาษาสื่อภาพความคิด ผู้วิจัยจึงเลือกใช้คำว่า “白首不渝” “白首不渝” หมายถึง “到老不变，形容人毕生意志坚定” (จิตใจแน่วแน่) (Compiled by the Language Research Office of Hubei University, 1985: 30) ผู้วิจัยแปลเป็น “白首不渝” ซึ่งมีความหมายแสดงให้เห็นว่า “白首不渝” เหมาะสมกับการใช้ในบริบทที่สื่อถึงความสัมพันธ์ระหว่างผู้ชายกับผู้หญิงในกรณีตกลงแต่งงานกัน และยังแสดงถึงความภักดีของผู้หญิงต่อสามี ดังการวิเคราะห์อรรถลักษณะต่อไปนี้

ตกลงปลงใจ	白首不渝
[+ตัดสินใจ]	[+ตัดสินใจ]
[+เห็นชอบกัน]	[+เห็นชอบกัน]
[+มีคู่กรณี]	[+มีคู่กรณี]
[+ยินยอมหลังจากได้ใคร่ครวญมาก่อน]	[+ยินยอมหลังจากได้ใคร่ครวญมาก่อน]

จากการวิเคราะห์อรรถลักษณะข้างต้นพบว่าคำว่า “白首不渝” สื่อความถึงการยินยอมหลังจากได้ใคร่ครวญมาก่อน เช่นเดียวกับอรรถลักษณะในภาษาต้นทาง ดังนั้น ผู้วิจัยจึงใช้แนวคิดของ วลัยยา วิวัฒน์สร เกี่ยวกับการเข้าใจความหมายต้นฉบับ” ที่ต้องอาศัยความรู้ด้านภาษาและด้านเนื้อหา เพื่อช่วยให้ผู้แปลสามารถตีความเพื่อค้นหาความหมายด้วยการวิเคราะห์ใจความ และประโยคในต้นฉบับได้ มิได้ยั่วลอย ๆ แต่ต้องอาศัยมีบริบทที่จะช่วยให้ผู้แปลสามารถถ่ายทอดความหมายได้ชัดเจนขึ้น” (วลัยยา วิวัฒน์สร, 2557: 70-108) ผู้วิจัยจึงเลือกแปลเป็น “就 白首不渝 的嫁给昭坤” (ฉันทกลงปลงใจแต่งงานกับท่านเจ้าคุณ)

สำนวนแปลของผู้วิจัยตัวอย่างที่ (6)

但是我还能等到什么呢?我等的那个人在哪儿? 他也许还没有出生, 也许已经死掉了。当时我需要的是实实在在的东西。于是就想通了, 就 白首不渝 的嫁给昭坤, 因为这是实在的东西。(Luan, W. H., Xing, R. H., 1982: 53)

ตัวอย่างที่ (7)

ต้นฉบับภาษาไทย

ข้าพเจ้าเกือบจะถามออกไปแล้วว่า เธอหมายความว่าเธอไม่พอใจในการแต่งงานหรือ แต่สติสัมปชัญญะยังคงมีอำนาจสูงกว่าความอยากรู้ ข้าพเจ้าสำนึกได้ว่าออกจะเป็นการไม่สุภาพและอาจจะเป็นการ ละลาบละล้วง เกินไปที่จะตั้งคำถามเอาแก่เธออย่างตรงไปตรงมาเช่นนั้น (กุหลาบ สายประดิษฐ์, 2510: 49)

ฉบับแปลภาษาจีน

我差一点脱口问道: 她是不是对婚姻不满意? 但是, 理智最后战胜了好奇心。我知道这样直截了当地提出问题是 不礼貌的, 是不应该 的。(Luan, W. H., Xing, R. H., 1982: 18)

จากบริบทข้างต้น นพพรคิดว่าหม่อมราชวงศ์กิริติไม่พอใจในการแต่งงานของเธอ ดังนั้นนพพรเกือบจะถามหม่อมราชวงศ์กิริติไม่พอใจในการแต่งงานหรือ แต่นพพรก็ไม่ได้ถามออกไป เพราะทำแบบนี้อาจจะไม่สุภาพ และไม่เหมาะสม ผู้ประพันธ์ใช้คำว่า “ละลาบละล้วง” มาขยายความถึงพฤติกรรมของนพพรคำว่า “ละลาบละล้วง” หมายถึง ล้วงเกิน อาจเอื้อม (ราชบัณฑิตยสถาน, 2556: 1046) “ละลาบละล้วง” เป็นคำซ้อน 4 คำ โดยมีการเล่นสัมผัสระหว่างคำที่คำที่ 1 กับคำที่ 3 ซึ่งคำที่ 1 และ 3 ล้วนเป็นเสียงเดียวกัน คือเสียง “ละ”

จากฉบับแปลภาษาจีน ผู้แปลใช้การแปลเอาความแปลเป็น “是不应该” “是” หมายถึง “指示代词” (คำสรรพนามชี้เฉพาะ) (Institute of Linguistics, CASS, 2019: 1196) “不” หมายถึง “在动词、形容词、其他副词前表否定” (เชิงลบก่อนคำกริยา คำคุณศัพท์และคำวิเศษณ์อื่นๆ)(Institute of Linguistics, CASS, 2019: 105)

“应该” หมายถึง “表示理所当然” (ทำแบบนี้คือสมควร) (Institute of Linguistics, CASS, 2019: 1569) สรุปว่า “是不应该” หมายถึง ไม่สมควร ผู้แปลไม่อาจสื่อความงามของการใช้คำซ้ำในภาษาต้นฉบับได้ ดังการวิเคราะห์อรรถลักษณะต่อไปนี้

ละลาบละล้ง	是不应该
[+ล่งเกิน]	[±ล่งเกิน]
[+สนใจเรื่องส่วนตัวผู้อื่น]	[±สนใจเรื่องส่วนตัวผู้อื่น]
[+ไม่เหมาะสม]	[+ไม่เหมาะสม]
[+สื่อถึงพฤติกรรม]	[±สื่อถึงพฤติกรรม]

จากการวิเคราะห์อรรถลักษณะข้างต้นจะเห็นว่าคำว่า “是不应该” เป็นเพียงคำแสดงความคิดเห็นเท่านั้น ดังนั้นจึงไม่อาจครอบคลุมถึงพฤติกรรมอันไม่เหมาะสมได้อย่างครบถ้วนตามใจความในภาษาต้นฉบับ อีกทั้งยังสามารถแสดงถึงการล่งเกินหรือไม่แสดงถึงการล่งเกินก็ได้ แสดงถึงการสนใจหรือไม่สนใจในเรื่องส่วนตัวของผู้อื่นก็ได้ ซึ่งในบริบทนี้จะให้น้ำหนักของคำที่แตกต่างไปจากภาษาต้นฉบับอย่างชัดเจน ผู้วิจัยพิจารณาถึงมิติของการให้น้ำหนักของคำทั้งสองภาษา จะเห็นได้ว่าผู้แปลก้าว “ไม่” ข้ามด้านการใช้ภาษาในระดับคำ ผู้วิจัยจึงเลือกใช้กลวิธีการแปลเอาความแปล โดยแปลเป็น “有失礼节” “有” หมายถึง “表示存在” (แสดงการดำรงอยู่) (Institute of Linguistics, CASS, 2019: 1176) “失” หมายถึง “失掉、丢掉” (ทอดทิ้ง) (Institute of Linguistics, CASS, 2019: 1588) “礼节” หมายถึง “表示尊敬、祝颂、哀悼之类的各种惯用形式” (การแสดงความรัก แสดงความยินดี แสดงความเสียใจและรูปแบบต่างๆ) (Institute of Linguistics, CASS, 2019: 797) จากความหมายของภาษาได้เห็นว่า ใช้ “有失礼节” มีความเหมาะสมต้นฉบับภาษาไทย และสร้างความรู้สึกนึกคิดและอารมณ์ให้กับผู้อ่านได้เป็นอย่างดีดังการวิเคราะห์อรรถลักษณะต่อไปนี้

ละลาบละล้ง	有失礼节
[+ล่งเกิน]	[+ล่งเกิน]
[+สนใจเรื่องส่วนตัวผู้อื่น]	[+สนใจเรื่องส่วนตัวผู้อื่น]
[+ไม่เหมาะสม]	[+ไม่เหมาะสม]
[+สื่อถึงพฤติกรรม]	[+สื่อถึงพฤติกรรม]

จากการวิเคราะห์อรรถลักษณะข้างต้น จะพบว่าคำว่า “有失礼节” มีอรรถลักษณะที่สอดคล้องกับคำว่า “ละลาบละล้ง” ในภาษาต้นทาง และยังสื่อถึงพฤติกรรมของการเสียมารยาท ตรงตามนัยในภาษาต้นฉบับ ดังนั้นผู้วิจัยจึงเสนอให้แปลเป็น “是^{มี}有失礼节的” (การไม่สุภาพและอาจจะเป็นการละลาบละล้งเกินไป)

สำนวนแปลของผู้วิจัยตัวอย่างที่ (7)

我差一点脱口问道: 她是不是对婚姻不满意?但是, 理智最后战胜了好奇心。我知道这样直截了当地提出问题是^{มี}不礼貌的, 是^{มี}有失礼节的。(Luan, W. H., Xing, R. H., 1982: 18)

2. การแปลไม่ครบตามต้นฉบับ

ตัวอย่างที่ (8)

ต้นฉบับภาษาไทย

ฉันขอวิงวอนเธอ มิตรน้อยของฉัน เธอต้องพยายาม เรียกสัมปชัญญะของเธอคืนมา เธอต้องควบคุมอารมณ์ของ เธอไว้ให้มันคง เธอมีลักษณะแข็งแกร่งพอที่จะทำได้ ถ้าเธอไม่^{มี}ปล่อยปละละเลยมันเสียทีเดียว มันเป็นความสลด สังเวชใจเหลือเกินนักที่เธอจะต้องร้องคร่ำครวญคิดถึงสตรีผู้นั้นซึ่งเป็นคนอาภัพ เป็นคนที่โชคชะตาได้ทอดทิ้งไม่เหลียวแลมาช้านานแล้ว ทั้งในปัจจุบันนี้เธาก็ไม่อยู่ในฐานะ อันจะเป็นที่ไฝฝืนของใคร ๆ ได้เสียแล้ว (กุหลาบ สายประดิษฐ์, 2510: 200)

ฉบับแปลภาษาจีน

我恳求你，我的小朋友，你要尽力恢复理智，要克制自己的感情。这是完全可以做得到的，因为你是个坚强的人。如果你**放任**自己，将是令人痛心的事情。你迷恋的是一个不幸的女人，一个被命运所抛弃、长期无人理睬的女人。即使现在，她也不是一个值得羡慕的对象。(Luan, W. H., Xing, R. H., 1982: 72)

จากบริบทข้างต้น หม่อมราชวงศ์กิริติให้พรพยายามเรียกสัมปชัญญะของเขา เมื่อเชื่อมโยงฉากในบริบทดังกล่าว นพพรเขียนจดหมายส่งให้หม่อมราชวงศ์กิริติสองฉบับ ทั้งเนื้อหาของสองฉบับแสดงความรักต่อหม่อมราชวงศ์กิริติ เมื่อ หม่อมราชวงศ์กิริติรับทราบความรู้สึกของนพพร จึงพยายามควบคุมอารมณ์ของเขา ผู้ประพันธ์ในบริบทใช้ **“ปล่อยปละละเลย”** ขยายความ หม่อมราชวงศ์กิริติไม่ยอมให้พรปล่อยตามใจของตัวเอง **“ปล่อยปละละเลย”** หมายถึง ไม่เอาใจใส่ ทอดทิ้ง (ราชบัณฑิตยสถาน, 2556: 722) ผู้ประพันธ์ไม่ใช้ปล่อยแต่เลือกสำนวนภาษา **“ปล่อยปละละเลย”** แสดงการเขียนจุดเด่นของผู้ประพันธ์และความสามารถ ทำให้ผู้อ่านเกิดจินตภาพที่เด่นชัด คำซ้อน 4 คำ **“ปล่อยปละละเลย”** ซึ่งมีเสียงคล้องจองระหว่างพยางค์ที่ 2 กับ 3 สัมผัสสระเสียง “อะ” ตรงคำว่า **“ละ”** และ **“ละ”**

จากฉบับแปลภาษาจีน ผู้แปลใช้การแปลตรงตัวแปลเป็น **“放任” “放任”** หมายถึง “听其自然，不加约束或干涉” (ปล่อยไปตามบุญตามกรรม ไม่ควบคุมการกระทำ) (Institute of Linguistics, CASS, 2019: 372) ซึ่งคำในภาษาจีนไม่สื่อความหมายตามต้นฉบับ และไม่สื่ออารมณ์ของคำดังกล่าววิเคราะห์หรือรรถลักษณะต่อไปนี้

ปล่อยปละละเลย	放任
[+ไม่เอาใจใส่]	[+ไม่เอาใจใส่]
[+ทอดทิ้ง]	[-ทอดทิ้ง]

จากการวิเคราะห์หรือรรถลักษณะข้างต้นพบว่าคำว่า **“放任”** ไม่สื่อความหมายของการทอดทิ้งอย่างที่ภาษาต้นทางมี ผู้วิจัยพิจารณาถึงมิติวรรณศิลป์ จะเห็นได้ว่าผู้แปลก้าว “ไม่” ข้ามด้านการใช้ภาษาระดับคำ ผู้วิจัยจึงเลือกใช้คำว่า **“放任自由” “放任”** หมายถึง “听其自然，不加约束或干涉” (ปล่อยไปตามบุญตามกรรม ไม่ควบคุมการกระทำ) (Institute of Linguistics, CASS, 2019: 372) **“自由”** หมายถึง “不受约束，不受限制” (ไม่ควบคุมการกระทำ ไม่จำกัด) (Institute of Linguistics, CASS, 2019: 1740) **“放任”** กับ **“自由”** ความหมายคล้ายคลึงกัน จึงมีคุณลักษณะคล้ายคำซ้อน ดังการวิเคราะห์หรือรรถลักษณะต่อไปนี้

ปล่อยปละละเลย	放任自由
[+ไม่เอาใจใส่]	[+ไม่เอาใจใส่]
[+ทอดทิ้ง]	[+ทอดทิ้ง]

จากการวิเคราะห์หรือรรถลักษณะข้างต้น ผู้วิจัยพบว่าหากใช้คำว่า **“放任自由”** มาเสริมในบริบทที่หม่อมราชวงศ์กิริติไม่ยอมให้พรปล่อยปละละเลยไม่เอาใจใส่ในขนบธรรมเนียมและความประเพณีที่เหมาะสม จะทำให้เนื้อหาทั้งในภาษาต้นทางและปลายทางสื่อความได้ครบถ้วนและชัดเจนมากขึ้น

สำนวนแปลของผู้วิจัยตัวอย่างที่ (8)

我恳求你，我的小朋友，你要尽力恢复理智，要克制自己的感情。这是完全可以做得到的，因为你是个坚强的人。如果你**放任自由**，将是令人痛心的事情。你迷恋的是一个不幸的女人，一个被命运所抛弃、长期无人理睬的女人。即使现在，她也不是一个值得羡慕的对象。(Luan, W. H., Xing, R. H., 1982: 72)

ตัวอย่างที่ (9)

ต้นฉบับภาษาไทย

“เราไม่ควรจะได้มาพบกันเลย หม่อมราชวงศ์กิริติพูดเป็นเชิงรำพึง แต่ตนเองมากกว่าที่จะพูดกับ
“การตั้งต้นของเราดีเหลือเกิน แต่การตั้งต้นข้าพเจ้าเช่นนั้นก็กลับเป็นเครื่อง**ทรมาทรรกรรม**เราในตอนท้าย”

“มันทรมานคุณหญิงด้วยหรือ?”

“ฉันปวดร้าวใจด้วยความสงสารเธอ สงสารเพราะว่าเธอมาจริงจังกับฉันเกินไป”

“ผมคิดว่าความจริงจังเป็นลักษณะสำคัญของความรักแท้” ข้าพเจ้าพูดด้วยน้ำเสียงกระด้างนิด
หน่อย” (กุหลาบ สายประดิษฐ์, 2510: 171)

ฉบับแปลภาษาจีน

“我们不应该再见面了,” 蒙拉查翁: 吉拉梯说道, 仿佛不是在跟我讲话, 而是喃喃自语; 我们有着一个良好的开端, 但结果却变成了一种**折磨**。

“看到你这副可怜相, 我的心都要碎了。”

“我同情你, 因为你对我太认真了。”

“我觉得, 认真是诚挚的爱情的重要特点, ” 我的语气有点生硬。(Luan, W. H., Xing, R. H., 1982: 62)

จากบริบทข้างต้น เพราะว่า นพพรไม่เข้าใจเรื่องความรักต่อ หม่อมราชวงศ์กิริติ ดังนั้นหม่อมราชวงศ์กิริติจึงบอกนพพรว่า พวกเขาไม่ควรจะมาพบกันอีก เมื่อเชื่อมโยงฉากในบริบทดังกล่าวเรื่อง คือ นพพรกับหม่อมราชวงศ์กิริติไปเที่ยวเขามิตาเกะ นพพรบอก หม่อมราชวงศ์กิริติ ว่าเขารักเธอและประคองกอดเธอไว้แนบกาย จุมพิตเธอด้วยแสนเสน่หา ดังนั้นเมื่อพวกเขากลับมา หม่อมราชวงศ์กิริติ ให้นพพรลืมเหตุการณ์ แต่นพพรลืมไม่ได้ เมื่อนพพรเจอกับ หม่อมราชวงศ์กิริติ กิริยาของเขาแสดงออกถึงความไม่สบายใจ แต่กิริยาของ หม่อมราชวงศ์กิริติ ยังคงเหมือนเดิม เมื่อมีโอกาสครั้งหนึ่งหรือสองครั้งนพพรได้เพียงจะรื้อฟื้นเรื่องเดิมอีกครั้ง แต่ก็ได้ถูก หม่อมราชวงศ์กิริติ ตอบตบตบเสีย เพราะพวกเขาหลีกเลี่ยงความจริงไม่ได้ หม่อมราชวงศ์กิริติ ก็บอกนพพรว่า ไม่ควรจะได้มาพบกันอีก เพราะตั้งต้นของพวกเขาดีเหลือเกิน แต่เปลี่ยนเป็นแบบนี้ คือความรู้สึกที่ทรมาน จะเห็นว่าผู้ประพันธ์ใช้ คำซ้อน 4 คำ “**ทรมาทรรกรรม**” ในบริบท “**ทรมาทรรกรรม**” การเล่นคำคำที่ 1 กับคำที่ 3 เสียงพยัญชนะ “**ทร**” ผู้ประพันธ์ใช้คำซ้อน 4 คำ “ทรมาทรรกรรม” สร้างความสมดุลให้กับคำที่ใช้ ทั้งยังเกิดความไม่ไพเราะอีกด้วย “**ทรมาทรรกรรม**” หมายถึง ทำให้ลำบากไม่จบสิ้น อยู่ในภาวะลำบากยาวนาน ทำให้ต้องทุกข์ยากเหมือนไม่รู้จบสิ้น อยู่ในภาวะยากลำบากอย่างยืดยาว (สำนักพิมพ์มติชน, 2563: 411) คำซ้อน 4 คำ “**ทรมาทรรกรรม**” ไม่เพียงแต่ทำให้งานไพเราะและให้ผู้อ่านรู้สึกมีภาพในใจ ยังรู้สึกซาบซึ้งและตื้นตันใจ เพราะสองคนนี้ต่างก็มีความประทับใจที่ดีต่อกันตั้งต้น แต่วิชาความรู้ที่ได้ศึกษา รูปลักษณ์ภายนอก ท่าทางของหม่อมราชวงศ์กิริติ ดึงดูดความสนใจของนพพร ที่ป็นนักเรียนนอกเรียนที่ญี่ปุ่น ไม่เคยรู้จักผู้หญิงที่เป็นแบบนี้และเมื่อหม่อมราชวงศ์กิริติ อยู่ที่ญี่ปุ่นสองคนนี้อยู่ด้วยกันแทบทุกวัน นพพรพาหม่อมราชวงศ์กิริติ ไปเที่ยวหลายสถานที่ จึงทำให้ความเกี่ยวพันของสองคนสนิทสนมมาก แต่ต่อมาภายหลังนพพรควบคุมอารมณ์รักของตัวเองไม่ได้ ดังนั้นหม่อมราชวงศ์กิริติรู้สึกเป็นไปไม่ได้ที่ความสัมพันธ์จะดำเนินต่อไปความสัมพันธ์ของสองคนนี้ทำให้หม่อมราชวงศ์กิริติรู้สึกความระทมทุกข์ ในคำซ้อน 4 คำ “**ทรมาทรรกรรม**” “**กรรม**” เป็นคำพุทธศาสนา ประเทศไทยเป็นประเทศพุทธศาสนา ส่วนใหญ่คนไทยมีความเชื่อในพระพุทธศาสนา ดังนั้นผู้ประพันธ์ใช้คำซ้อน 4 คำ “**ทรมาทรรกรรม**” เพื่อแสดงถึงความรู้สึกของหม่อมราชวงศ์กิริติ

จากฉบับแปลภาษาจีน ผู้แปลใช้กลวิธีการแปลแบบตรงตัวแปลคำ “**ทรมาทรรกรรม**” แปลเป็น “**折磨**” “**折磨**” หมายถึง “形容肉体上精神上受痛苦” (ทำบรรยายทนทุกข์ทั้งกายและใจ) (Institute of Linguistics, CASS, 2019 :1658) ในด้านภาษาจีน คำ “**折磨**” ไม่ว่าจะเป็นความหมายและน้ำเสียง แสดงความรู้สึกของ หม่อมราชวงศ์กิริติไม่ได้ เพราะใช้คำ “**折磨**” ระดับไม่พอ ผู้แปลไม่ได้ศึกษาวิธีการใช้ภาษาของ

ผู้ประพันธ์ ดังนั้นใช้คำระดับไม่พอ จากบริบทข้างต้นแสดงให้เห็นว่า ถ้านพพรยังไม่ควบคุมความรักของเขา หม่อมราชวงศ์กิริตรู้สึกไม่สบายใจในตอนท้าย กลายเป็นเครื่องทรมานทรมานเรา ผู้แปลจึงแปลบริบทด้านการใช้ภาษา แสดงอารมณ์ความรู้สึกได้ไม่ครบความ ดังการวิเคราะห์อรรถลักษณะต่อไปนี้

ทรมานทรมาน	折磨
[+ยากลำบาก]	[+ยากลำบาก]
[+ทุกข์]	[+ทุกข์]
[+ให้ความรู้สึกยาวนาน]	[±ให้ความรู้สึกยาวนาน]

ผู้วิจัยพิจารณาถึงมิติอารมณ์ความรู้สึก จะเห็นได้ว่า ผู้แปลการก้าว “ไม่” ข้ามด้านการใช้ภาษาแสดงอารมณ์ความรู้สึก ผู้วิจัยใช้ “百般折磨” “百般” หมายถึง “表示采用多种方法” (มีหลายวิธี) (Institute of Linguistics, CAS, 2019: 28) “折磨” หมายถึง “形容肉体上精神上受痛苦” (บรรยายทนทุกข์ทั้งกายและใจ) (Institute of Linguistics, CASS, 2019:1658) ดังนั้น “百般折磨” หมายถึงว่า (มีหลายวิธีทำให้ทนทุกข์ทั้งกายและใจ) ดังการวิเคราะห์อรรถลักษณะต่อไปนี้

ทรมานทรมาน	百般折磨
[+ยากลำบาก]	[+ยากลำบาก]
[+ทุกข์]	[+ทุกข์]
[+ให้ความรู้สึกยาวนาน]	[+ให้ความรู้สึกยาวนาน]

จากการวิเคราะห์อรรถลักษณะข้างต้นจะเห็นว่า “百般折磨” ในระดับคำเหมาะสม “ทรมานทรมาน” ความหมายที่แสดงตรงกับอารมณ์ที่แสดงในข้อความต้นฉบับ ผู้วิจัยจึงแปลเป็น “我们有着一个良好的开端，但结果却变成了一种 百般折磨。” (แต่การตั้งต้นข้าพเจ้าเช่นนั้นกลับเป็นเครื่องทรมานทรมานเราในตอนท้าย)

สำนวนแปลของผู้วิจัยตัวอย่างที่ (13)

“我们不应该再见了，” 蒙拉查翁：吉拉娣说道，仿佛不是在跟我讲话，而是喃喃自语；我们有着一个良好的开端，但结果却变成了一种 百般折磨。”

“看到你这副可怜相，我的心都要碎了。”

“我同情你，因为你对我太认真了。”

“我觉得，认真是诚挚的爱的重要特点，” 我的语气有点生硬。(Luan, W. H., Xing, R. H., 1982: 62)

ตัวอย่างที่ (10)

ต้นฉบับภาษาไทย

อีกครั้งหนึ่ง เธอพบโคลนเปื้อนปลายแขนเสื้อของข้าพเจ้า เธอก็เรียกไปแปร่งให้ ตามธรรมดา ข้าพเจ้าไม่ค่อยเอาใจใส่ต่อสิ่งเหล่านี้ และไม่เคยสนใจในความ พะเน้าพะนอ ช่วยเหลือในสิ่งเล็กน้อยเท่านี้ อย่างไรก็ตาม การที่ออกมาอยู่ต่างประเทศเสียทั้ง 3 ปี ไม่มีญาติพี่น้องคอย พะเน้าพะนอ เอาใจ ต้องหมกมุ่นกับการเล่าเรียน ต้องกินอยู่อย่างประหยัดและมีชีวิตอย่างแห้งแล้ง (กุหลาบ สายประดิษฐ์, 2510: 27)

ฉบับแปลภาษาจีน

还有一次，她发现我衣服的袖子上沾上了个泥点，平时，我根本不把这些小事放在心上，而且也不大留意别人对我的 殷勤礼遇，但是，整整三年，我在国外从未得到过亲人的 体贴照料 整日埋头读书，节衣缩食，生活十分枯燥。(Luan, W. H., Xing, R. H., 1982: 10)

จากบริบทข้างต้น เพราะหม่อมราชวงศ์กิริตดูเล่นพพรอย่างดี ดังนั้นนพพรมีความรู้สึกแบบนี้ เมื่อเชื่อมโยงฉากในบริบทดังกล่าว นพพรที่ได้ใช้เวลาอยู่กับท่านทั้งสองแทบตลอดทั้งวันและแทบทุกวัน ความรู้สึกสนิทสนมระหว่างนพพรกับหม่อมราชวงศ์กิริต หม่อมราชวงศ์กิริตดูแลให้ความสะดวกแก่นพพร ตามปกติตนพพรไม่

สนใจดูแลของคนอื่นๆ แต่ในครั้งนั้นพรรู้สึกมีความสุข ในบริบทผู้ประพันธ์ใช้ “พะเน้าพะนอ” ขยายความนพรไม่เคยสนใจสิ่งเล็กน้อยเท่านี้และอยู่ที่ประเทศญี่ปุ่นสามปี ไม่มีญาติพี่น้องเอาใจเขา “พะเน้าพะนอ” หมายถึง คอยพูดจากอกใจ (สำนักพิมพ์มติชน, 2563: 618) ผู้ประพันธ์ไม่ใช้คำธรรมดาในงาน และใช้สำนวนภาษา “พะเน้าพะนอ” ในงาน แสดงให้เห็นว่าผู้ประพันธ์มีความรู้ความสามารถรอบด้าน “พะเน้าพะนอ” คือ คำซ้อน 4 คำการเล่นคำคำที่ 1 กับคำที่ 3 ซึ่งคำที่ 1 และ 3 ล้วนเป็นคำเดียวกัน เสียง “พะ” การใช้คำที่มีจังหวะและสัมผัสคล้องจองทำให้ภาษามีความงดงามด้านวรรณศิลป์

จากฉบับแปลภาษาจีน ผู้แปลใช้การแปลเอาความแปลเป็น “殷勤礼遇” และ “体贴照料” “殷勤礼遇” เป็นประกอบคำ “殷勤” หมายถึง “热情而周到” (กระตือรือร้น) (Institute of Linguistics, CASS, 2019: 1562) “礼遇” หมายถึง “尊敬有礼的待遇” (การรักษาที่เคารพ) (Institute of Linguistics, CASS, 2019: 798) “体贴照料” เป็นประกอบคำด้วย “体贴” หมายถึง “细心忖度别人的心情和处境, 给予关切、照顾” (ดูแลดี ๆ) (Institute of Linguistics, CASS, 2019 :1288) “照料” หมายถึง “关心, 料理” (ความสนใจ) (Institute of Linguistics, CASS, 2019 :1656) จากภาษาจีนได้ว่า ความหมายของภาษาจีนไม่เท่ากันความหมายของภาษาไทย และคำที่ไม่มีจังหวะและสัมผัส ดังการวิเคราะห์อรรถลักษณะต่อไปนี้

พะเน้าพะนอ	殷勤礼遇
[+ความรู้สึกที่ออกมาจากใจ]	[+ความรู้สึกที่ออกมาจากใจ]
[+เอาใจใส่]	[-เอาใจใส่]
[-ดูแล]	[-ดูแล]
[-กระตือรือร้น]	[+กระตือรือร้น]

พะเน้าพะนอ	体贴照料
[+ความรู้สึกที่ออกมาจากใจ]	[+ความรู้สึกที่ออกมาจากใจ]
[+เอาใจใส่]	[+เอาใจใส่]
[-ดูแล]	[+ดูแล]
[-กระตือรือร้น]	[-กระตือรือร้น]

จากการวิเคราะห์อรรถลักษณะข้างต้นพบว่าคำว่า “殷勤礼遇” ไม่ได้แสดงถึงความเอาใจใส่ แต่ให้ภาพของความกระตือรือร้นแทน ซึ่งมีความแตกต่างจากอาการของคำว่า “พะเน้าพะนอ” ที่ไม่ได้สะท้อนภาพของความกระตือรือร้น ขณะเดียวกันคำว่า “体贴照料” แสดงอาการของการดูแล แตกต่างจากอาการของคำในภาษาต้นทางซึ่งไม่สื่อความถึงการดูแล ผู้วิจัยพิจารณาถึงมิติวรรณศิลป์ จะเห็นได้ว่าผู้แปลก้าว “ไม่” ข้ามด้านการใช้ภาษา ภาพความคิด ผู้วิจัยจึงใช้คำว่า “无微不至” “无微不至” หมายถึง “没有一个细微的地方没有考虑到, 形容待人非常细心周到” (พิจารณารอบคอบ ปฏิบัติต่อผู้คนอย่างระมัดระวัง) (Institute of Linguistics, CASS, 2019: 1384) จากภาษาจีนแสดงให้เห็นว่าความหมายกับต้นฉบับภาษาไทยตรงกันและทำให้ผู้อ่านชาวจีนเห็นภาพ ดังการวิเคราะห์อรรถลักษณะต่อไปนี้

พะเน้าพะนอ	无微不至
[+ความรู้สึกที่ออกมาจากใจ]	[+ความรู้สึกที่ออกมาจากใจ]
[+เอาใจใส่]	[+เอาใจใส่]
[-ดูแล]	[+ดูแล]
[-กระตือรือร้น]	[-กระตือรือร้น]

จากการวิเคราะห์อรรถลักษณะจะพบว่าบริบทนี้ ควรแปลเป็น “无微不至” ผู้วิจัยจึงแปลเป็น “无微不至的照料” และ “无微不至的关怀” (พะเน้าพะนอช่วยเหลือและพะเน้าพะนอเอาใจ)

สำนวนแปลของผู้วิจัยตัวอย่างที่ (14)

还有一次，她发现我衣服的袖子上沾上了个泥点，平时，我根本不把这些小事放在心上，而且也不大留意别人对我的无微不至的照料，但是，整整三年，我在国外从未得到过亲人的无微不至的关怀整日埋头读书，节衣缩食，生活十分枯燥。(Luan, W. H., Xing, R. H., 1982: 10)

สรุปผลการศึกษา

จากศึกษาการแปลคำซ้อน 4 คำในนวนิยายเรื่อง “ข้างหลังภาพ” ของศรีบูรพา ผู้วิจัยใช้แนวคิดการก้าว “ไม่” ข้ามความเป็นอื่นด้านภาษา โดยศึกษาคำซ้อน 4 คำจากต้นฉบับภาษาไทย สรุปผลการศึกษาได้ดังนี้

รูปแบบของการก้าว “ไม่” ข้ามความเป็นอื่นด้านภาษา แบ่งออกเป็น 2 รูปแบบ

1) การเลือกใช้คำที่ขาดอรรถรสทางวรรณศิลป์

2) การแปลไม่ครบตามต้นฉบับ

ทั้งนี้ ปัญหาของการแปลการก้าว “ไม่” ข้ามความเป็นอื่นด้านภาษาเกิดจากผู้แปลไม่สามารถเลือกใช้ภาษาในการสื่อความหมายได้ดีเท่ากับต้นฉบับภาษาไทย เพราะการแปลลดความในภาษาจีนที่เป็นคำซ้อน 4 คำนั้น ผู้แปลใช้คำในระดับทั่วไปเท่านั้น ทำให้ผู้อ่านไม่สามารถจินตนาการและรับรู้ความหมายได้ตามต้นฉบับ ไม่ว่าจะจากการใช้คำล่อจูงใจให้เกิดอารมณ์สะท้อนใจ และอรรถลักษณะที่ใช้ในการสื่อความหมาย

อภิปรายผลการศึกษา

จากการศึกษาการก้าว “ไม่” ข้ามความเป็นอื่นด้านภาษา กรณีศึกษาการแปลคำซ้อน 4 คำในนวนิยายเรื่อง “ข้างหลังภาพ” ของศรีบูรพาฉบับภาษาจีน ผู้วิจัยได้พบปัญหาการก้าว “ไม่” ข้ามความเป็นอื่นด้านภาษา 2 รูปแบบคือ การเลือกใช้คำที่ขาดอรรถรสทางวรรณศิลป์ และ การแปลไม่ครบตามต้นฉบับ ซึ่งสอดคล้องกับที่ สุรพงษ์ คงสัตย์ (2545: 13-22) กล่าวถึงการแปลหนังสือไว้ว่า ผู้แปลควรมีความรู้ในภาษาตนเองและภาษาที่แปลเป็นอย่างดี เพื่อที่จะได้สื่อความหมายและถ่ายทอดอารมณ์ความรู้สึก และทำให้ผู้อ่านฉบับแปลได้อรรถรสเช่นเดียวกับผู้อ่านต้นฉบับ

งานวิจัยเรื่องนี้ศึกษาเรื่องการแปลคำซ้อน 4 คำจากภาษาไทยเป็นภาษาจีน ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่า การแปลคำที่มีลักษณะเฉพาะตัวในภาษาต้นทาง อย่างการซ้อนคำในภาษาไทยนั้น มีความยากในการถ่ายทอดเป็นภาษาปลายทาง ผู้แปลจึงควรตีความบริบทในภาษาต้นทางให้ครบถ้วน และเลือกเฟ้นคำที่สามารถถ่ายทอดความหมายและให้น้ำหนักของคำได้เท่าเทียมกันกับภาษาต้นทาง เพื่อรักษาดั้งเดิมและคงเอกลักษณ์ลีลาของผู้ประพันธ์ได้อย่างสมบูรณ์ ในกรณีการศึกษานี้ผู้วิจัยเสนอตัวอย่างการแปลโดยการเลือกใช้สำนวนในภาษาจีน และการใช้คำที่มี 4 พยางค์มาแทนที่คำเดิมในต้นฉบับแปลภาษาจีน เพื่อเสนอให้เห็นถึงแนวทางในการแปลที่สามารถรักษาน้ำหนักของคำทั้งภาษาต้นทางและภาษาปลายทางให้ได้เท่าเทียม และยังเก็บใจความให้ครบถ้วนสมบูรณ์ได้อรรถรสตรงตามต้นฉบับภาษาไทยอีกด้วย และ บุรินทร์ ศรีสมถวิล (2565: 92) กล่าวถึงความสำคัญในการแปล สรุปได้ว่าการแปลวรรณกรรมผู้แปลควรให้ความสำคัญในการใช้ถ้อยคำภาษา เพราะวรรณกรรมเป็นงานที่ต้องการสื่อความหมายให้ผู้อ่านได้เห็นภาพ อารมณ์ ความรู้สึกนึกคิดของตัวละคร ดังนั้น การแปลจึงต้องสามารถถ่ายทอด ทั้งอรรถและอรรถรสไปยังผู้รับสารปลายทางได้อย่างครบถ้วน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ บุรินทร์ ศรีสมถวิล (2562: 307-311) ที่ศึกษาเรื่อง การก้าว “ไม่” ข้ามความเป็นอื่นด้านภาษา ในพระราชนิพนธ์เรื่อง “แก้วจอมชน” ฉบับพากย์จีน ผลการศึกษาพบว่า ผู้แปลใช้กลวิธีการแปลที่หลากหลาย เช่น ทั้งการแปลตรง การแปลเอาความแบบลดความ เพิ่มความ การแปลสำนวนไทยเป็นสำนวนจีน การแปลคำซ้อนภาษาไทยเป็นสำนวนจีนการใช้กลยุทธ์ แต่สาเหตุหลักที่ทำให้การแปลคลาดเคลื่อนจากต้นฉบับหรือไม่สามารถเลือกใช้บทแปลที่ตรงกับเจตนารมณ์ของ

ผู้ประพันธ์ได้ เพราะผู้แปลไม่ได้ศึกษาวิธีการใช้ภาษาของผู้ประพันธ์มาก่อนลงมือแปล และ เพ็ญพิสุทธิ์ สีกาแก้ว ขนิษฐา จิตชินะกุล และบุรินทร์ ศรีสมถวิล (2565: 92) ศึกษาเรื่อง “ยินเสียงแต่ไร้ความหมาย นัยที่หายไประหว่างการเดินทางของภาษา” กรณีศึกษาการ “ก้าวไม่ข้าม” ความเป็นอื่นด้านภาษาในแปลชื่อตัวละครเอกจากนวนิยายซีไรต์เรื่อง “อมตะ” พบว่าสาเหตุของการแปลคลาดเคลื่อนเกิดจากการตีความตามบริบทของผู้แปลและคำในภาษาจีนไม่สามารถสื่อความหมายให้ได้ตรงตามต้นฉบับ ทำให้เกิดปัญหา “การก้าวไม่ข้าม” ความเป็นอื่นด้านภาษาในการแปล

เอกสารอ้างอิง

- กนกพร นุ่มทอง. 2554. **ตำราการแปลภาษาไทยเป็นภาษาจีน**. กรุงเทพมหานคร: สถาบันขงจื้อมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- กาญจนา ตันโพธิ์. 2549. **“การใช้ภาษาเพื่อสื่อจินตภาพในนวนิยายของศรีบูรพา.”** วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- ชาติชาย สุวรรณเสวก. 2555. **“การวิเคราะห์ความหมายซึ่งเป็นในสนทนาในนวนิยายของศรีบูรพา เรื่อง “ข้างหลังภาพ” แปล โดย เดวิด สโมธ”**. วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการแปลภาษาอังกฤษ และไทย คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ณัฐ บุญธนาธิโรชิต. 2563. **“สรุปบทความของช่งฟาน เรื่อง การวิเคราะห์ตัวตนและทางเลือกในมุมมองเชิงจริยธรรมของตัวละครในนวนิยาย “ข้างหลังภาพ” ของศรีบูรพา.”** วารสารศิลปศาสตรมหาวิทยาลัยรังสิต ฉบับที่ 124-117: 2.
- ตรีศิลป์ บุญจรร. 2521. **นวนิยายกับสังคมไทย. (พ.ศ.2475-2500)**. กรุงเทพมหานคร: แผนกวิชาภาษาไทย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- บุรินทร์ ศรีสมถวิล. 2559. **พินิจคำพิพากษาฉบับพากย์จีนสองสำนวน: การศึกษาเปรียบเทียบ**. วารสารจีนศึกษามหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. ฉบับที่: 2 91-183.
- บุรินทร์ ศรีสมถวิล. 2562. **การก้าว “ไม่” ข้ามความเป็นอื่นด้านภาษาในพระราชนิพนธ์เรื่อง “แก้วจอมชน” ฉบับพากย์จีน**. วารสารจีนศึกษามหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. ฉบับที่: 2 259-315.
- ประกาศ วัชรภรณ์. 2531. **สุภาพบุรุษนักประพันธ์**. กรุงเทพมหานคร: ดอกหญ้า.
- เพ็ญพิสุทธิ์ สีกาแก้ว ขนิษฐา จิตชินะกุล และบุรินทร์ ศรีสมถวิล. 2565. **“ยินเสียงแต่ไร้ความหมาย นัยที่หายไประหว่างการเดินทางของภาษา” กรณีศึกษาการ “ก้าวไม่ข้าม” ความเป็นอื่นด้านภาษาในการแปลชื่อตัวละครเอกจากนวนิยายซีไรต์เรื่อง “อมตะ”**. วารสารคณะมนุษยศาสตร์สังคมศาสตร์ปริทัศน์. มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี. ฉบับที่1: 78-93.
- ราชบัณฑิตยสถาน. 2556. **พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2544**. กรุงเทพมหานคร: ราชบัณฑิตยสถาน.
- ราตรี ธีรवारช. 2534. **“การศึกษาการซ้อนคำในภาษาไทย”**. วิทยานิพนธ์อักษรศาสตร์ดุสิตบัณฑิต สาขาภาษาไทย คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- วัลยา วิวัฒน์ศร. 2557. **การแปลวรรณกรรม**. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพมหานคร: คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- กุหลาบ สายประดิษฐ์. 2510. **ข้างหลังภาพ**. พิมพ์ครั้งที่ 7. ผดุงศึกษา.
- กุหลาบ สายประดิษฐ์. 2545. **ปราบพยศ**. พิมพ์ครั้งที่ 6. กรุงเทพมหานคร: ดอกหญ้า.
- กุหลาบ สายประดิษฐ์. 2545. **แลไปข้างหน้า (รวมภาคปฐมวัยและภาคมัธยมวัย)**. กรุงเทพมหานคร: ดอกหญ้า.
- ศยามล ศรีสุวรรณศรี. 2553. **“การแปลสำนวนในวรรณกรรมชุดนาร์เนีย เรื่องพิศวงและผจญภัย. โพนทะเลเป็นภาษาไทยโดย สมณา บุญยะรัตเวช”** วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตร มหาบัณฑิต สาขาวิชาภาษาและวัฒนธรรมเพื่อการสื่อสารการพัฒนา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล.

สรุพงษ์ คงสัตย์. 2545. **หลักการแปล**. กรุงเทพมหานคร: คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยจุฬาฯ วรรณคดีวิทยาลัย.
สมบัติ จำปาเงิน. 2540. **ปทานุกรมฉบับถ้อยคำ สำนวนโวหาร คำพังเพย สุภาษิตไทย**. กรุงเทพมหานคร: บริษัท
ต้นอ้อแกรมมีจำกัด.

สำนักพิมพ์มติชน. 2563. **พจนานุกรม ฉบับมติชน**. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มติชนปากเกร็ด.

สำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรี. (2540). **เกณฑ์การถ่ายทอดเสียงภาษาจีนแมนดาริน ด้วย อักษรวิธีไทย**. กรุงเทพฯ:
สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

Compiled by the Language Research Office of Hubei University. (1985). **A Dictionary of Chinese Idioms**.
Henan: Henan People's Publishing House.

Institute of Linguistics, CASS. (2019). **Dictionary Modern Chinese (Seventh Edition)**. Beijing:
The Commercial Press.

Luan, W. H., Xing, R. H. (1982). **Behind The Painting**. Beijing: Foreign Language Teaching and
Research Press.

Sun, M. M. (2009). **Dictionary of Chinese Idioms**. Beijing: The Commercial Press International Co., Ltd.